

Brassói Lapok

Ara 5 lei

Péniek
1932 * április 15Főszerkesztő
Szele Béla dr.87. szám
XXXVIII. évtolyam

Ara 5 lei

ÖRÖMHIR

Irtá:
Halász Sándor

Nem igaz: ez a mai élet sem örömtelen. Minden napnak megvan a maga külön öröme ma is éppen úgy, mint ahogyan a múltban is meg volt a mindennapi öröme. A békebeli és mai öröm között legfeljebb annyi a különbség, hogy hajdan a felragyogott öröm néha a beteljesülés öröme volt, ma — nem az, ma csak a reménység öröme.

A reménység, amely soha be nem teljesül.

Nap-nap mellett úgy meg-megcsillan-tatják előttünk az öröm mámorát.

Például ma. Ma rebtent szerte a hír, hogy jobb terményárakra lehet kilátá-unk. Az a kis áremelkedés, amely már hetek, sőt hónapok óta biztat, már állan-dósági jelleget kapott. Liverpoolban, Chi-kágóban és Winnipegeben szilárd a buza májusra is, júniusra is, sőt szeptemberre is. Ezt a tőzsdei tolvajnyelvet póri ma-gyarrá akképpen kell lefordítani, hogy az a három-négy száz lej között mozgó bu-zaár nem tőzsdei manőver eredménye, de vér-valóság.

Nem háromszázért kótyavetyéljük majd az buzát, hanem négyért.

Nem ezeröt száz lej lesz egy hold bruttó jövedelme, hanem kétezer.

Hát ez nagyszerű. Európa valamennyi kormányelnöke feláll majd a dobogóra és hangos szóval, széles gesztussal le-szegi, hogy ime lám, senki sem tudott semmit, mindenki rosszul csinált mindent, de jött ő, ő, ő, jött és ime a buza ára jobb, a gazda nagyobb karéj kenyeret szelhet, hozta a világmegváltást, a jöven-dőt, amely rózsaszínű és a jelent, amely ragyogó.

Itt ime az öröm, a reménység öröme. Múltóztassék reménykedni és kegyes-kedik ebben a napfényes áprilisi leve-gőben mélyet lélegzeni.

A Politikus Ur megvetően legyint: vé-ge ennek az egész dolognak. A parasztnak újból pénze lesz és ha pénze lesz, munkát kap az ipar, obulust az adó, profitot a tőke, kenyeret a nincstelen.

— Bagatell az egész, beszélni sem érde-mes róla.

Ez az az olcsó maszlag, amely kell a népnek. Nem annyira a népnek, mint in-kább a nép vezéreinek.

A népnek nem maszlag kell, hanem ke-nyér és a winniepegi tőzsde még nem ke-nyér, hanem csak maszlag. A termények ára nem emelkedik szervesen önmagából

— folyóan, hanem a termények árát emelte-tik, tudatosan és célzatossággal. Politikus Ur a szöszéken elfelejtette megemliteni, hogy a buza ára nem azért szilárd, mert annak a gazdasági rendszernek hite, a melyben élünk, megszilárdult, hanem azért szilárdult meg a termény, mert

Amerikában egy millió nyolcszáz ezer hektárral kevesebb buzát vetettek s mert Európában hihetetlen földmennyiséget vetethetlenné tett az árvíz.

Ez a tudatos buza-vetés sztrájk — Amerikában és ez a véletlen árvízgátlás — Európában medencéjében, emelte, emeli, és — elismerjük! — fogja emelni a buza árát.

— És itt a nagy különbség és itt a nagy hazugság.

Nem a gazda keres többet, hanem a bu-za. Nem a gazda munkáját értékeli ma-sabbra, hanem annak a földjét, aki ta-vasszal is buzát tudott vetni és annak a hozamát, akinek őszi vetését a víz ki nem mosta. És Amerikában is nem a kanadai területek népességének a sorsát javították, amikor buzát nem vetettek, hanem a buza-tingek hasznát szabályozták, ami-kor mesterséges buzahiányt teremtettek.

A Politikus Ur mindezekről nem szól. Politikus Ur a genézisig vissza nem ha-tol. Politikus Urnak nem szabad arra rá-mutatni, hogy minden intézkedés, szabá-lyozás, irányítás csak a kasztnak, kotéri-ak, klikkek, érdekesonortok, gazdasági és gazdálkodási menetébe való beleszólás és így csak kivételezés, Tizenöt-husz ez-

tendeje egyéb nem történik, mint mindig demokrácia és e demokráciában mindig — kivételezés. A demokrácia a maga tiszta és doktrinár formájában egyenlő-ség, amely ma már odáig érkezett el, hogy egyenlő mértékkel sohasem mér-nek. Ha emelnek vagy sujtanak, csak ki-vételezeten emelnek vagy sujtanak. A világ gazdálkodása letaglóztta az agrárt, benne külön lebunkózta a szemes ter-ményt, de kiemelte belőle a fát, vagy a gypjút, vagy a lóherét vagy a tojást, a szerint, amint éppen — kivételezett. A hatalom hol itt gyógyít, hol ott kuruzsol. Ma ennek sorsán lők egyet előre, hogy ugyanakkor, akaratlanul is, lökjön a má-sikon is egyet — hátra.

Amíg demokrácia van, amíg azt hisz-szük, hogy demokráciánk van, csak álta-lános és egyetemes lehet az államhatalom beleszólása és rendelkezése, mert a de-mokrácia az egyenlők versenye és mert az, nem indulhat benne előnnyel az egyik, nem startolhat ballasztal a másik.

Ez a mai uralkodó politika parolijának kétszerkettője, amelyről mindig kisütik,

hogy öt. Fából csinálják a vaskarikát, szükségrendeletekkel a parlamentáriz-must és diktatúrával a demokráciát.

Ez az, ami nem megy és ezért megy, hogy most a buzán nyomnak egyet, — előre és az agráriuson ütnek egyet — hátra.

Annak, akinek lesz buzája, drága lesz a buzája és annak, akinek nem lesz, an-nak nem lesz pénze. Az egész buza manő-ver látszatra azért történik, hogy jobb sorsba jusson a mezőgazda és az eredmé-nye: lesz, aki jó sorsba jut és lesz, aki még rosszabb és lesz, akin — segítettek is. Segítenek azokon a készleteken, amelye-ken elvázott a nagy ring, a nagy tröszt, a nagy tőke. Csakis azokon az amerikai bankokon segítenek, amelyek tavaly két-százért is adták volna azt a buzát, ame-lyet háromszázért vettek, mikor „hossz-ra” spekuláltak és amelyek a tavaly már száz lejes veszteséggel is szívesen elkő-tyavetyélt készletüket most eladhatják — négyszázért.

Ez az igazság! Minden más elmélet ha-zugság azon egyszerű oknál fogva, mert az egész akcióban csak annyi volt a mez-telen és kendőzetlen igazság, hogy men-teni kellett az amerikai nagy bankok ta-valyi szerencsétlen és veszteséges buza angazsmánját.

Ez sikerül!

— És csak is ez sikerül, mert nem is akar-ták, hogy más is sikerüljön.

Kelet-Európa buza-termelői csak ak-kor állhatnak majd talpra, ha előbb tel-jesen lefeküdtek. A nyugati imperializ-mus még nem sülyeszíthetett bennünket gyarmattá, mert nyomorúságunk még nem elég mély. Még hangoskodni tudunk, még beszélni is merünk, alig tegnap még kinyitottuk a szánkat és jórészt ezért bu-kott meg a londoni konferencia és ingott meg a Tardieu-terv.

Amíg még, bár halkabban és fátyolo-sabban, de ki merjük mondani a „nemet”, addig a mutakozó konjunkturák nem a gazda munkáját értékelik — magasabb-ra, hanem a buzába fektetett pénzt men-tik — biztosabbra. Majd ha az „igent” is csak erőfletlen és megadással csupán in-teni bírjuk, akkor történik majd velünk is valami — érettkük.

Nekünk itt Keleten és majdnem a Bal-kánon, sorsunk csak akkor javulhat, ha nekik ott Nyugaton végre üzlet lesz, hogy nekünk itt Keleten kenyerünk le-gyen.

Addig naponta és változatlanul befut a mindennapi maszlaghir, amelyről a nai-vak még mindig azt hiszik, hogy öröm-hir.

Törvénytelen módon, futószalagon gyártják az összezsapott törvényeket

Viharosan tiltakozott a kamarában az ellenzék

Mielőtt újabb kölcsönt adna, Bukarestbe küldi Rist pénzügyi szakértőt a francia kormány

Bukarest, április 13.

A kormány eltávolításáról újra nincsen szó, ellenben rengeteg szó van arról, hogy az Argetoianu—Jorga-kabinet olyan iramos törvénygyártáshoz fogott, amilyenre — a nemzeti parasztpárti kormány el-hunyta előtti naptól eltekintve — nincs példa a román törvényhozásban. Ujabbán már az előírt törvényes formákat sem tartják be az egyre szaporodó tör-vényjavaslatok beterjesztésénél, sőt Ar-getoianu olyan „tömörítéseket” csinál, amelyek kétségkívül előnyös fényt vet-nek összefogó képességeire.

Éppen emiatt volt baj a kamara szer-da délelőtti ülésén is. A napirend előtt Florin Zacharia képviselő kért szót s felpanaszolta, hogy

egyszerre három fontos törvényjavas-lat került a kamara elé anélkül, hogy a törvényes formákra kerüljön sor.

Sőt, nem is külön-külön jelentkeznek ezek a javaslatok, hanem egyetlenegy köntösben. E törvényjavaslatok egyike a Nemzeti Banknak a gazdasági viszonyok miatt szenvedett veszteségek fedezésére adandó kártérítéséről, a második a buka-resti nagybankok szindikátusának javá-ra történő egymilliárdos garanciáról, a harmadik pedig a Steaua Romana részvé-nyeinek átvételéről szól. Ezt a három ja-vaslatot ötvözte össze Argetoianu úgy, hogy egyetlenegy csapással, illetve egy szavazással három legyet üssön.

Kétségkívül vannak a képviselők kö-zül sokan, akik nem akarnak a három ja-vaslatra együtt szavazni, mert nem akar-ják mindeniket elfogadni. Ő tehát azt kö-veteli, hogy a törvényjavaslatot kiadja vissza a bizottságokhoz s azok tagolják szét azokat a megfelelő részekre, mintán a kormány még az előírt bizottsági tár-gyalásokat is elmulasztotta.

Calinescu. Armand: Ez rendkívül su-

lyes eset. Követelem, hogy a javaslatot vegyék le napirendről.

Isac: Ne a bankokat, hanem a városi adókat védelmezze a kormány!

Tascu-Pucerea: A tisztviselőket nem fi-zetik, de a Jockey-Klub 15 millió adó-ságát átvállalják! (A klub elnöke: Arge-toianu).

Nagy zivaj keletkezik erre a ház mind két oldalán, úgy, hogy az ülést vezető Topa alelnök csak percek múltán tud szóhoz jutni. Akkor megígéri, hogy ezen-

Még a végrehajtásokat sem függessztik fel a városokban

Illetékes helyeken elhangzott nyilatko-zatok kétségkívül azt látszanak igazolni, hogy

a kormány végleg leletti a városi adó-ságok konvertálásának tervéről, sőt a városi adósságok végrehajtásának fel-függesztéséről szóló javaslatot sem tor-jeszti a parlament elé.

Furesán hangzik ez akkor, amikor a kor-mány halommal hozza a jelentéktelen törvényjavaslatokat, sőt ezeknek érdeké-ben szó van arról is, hogy a király újra meghosszabbítja a parlamenti ülésszakot egészen április 21-ig. Egyes lapok arról is tudnak, hogy

Argetoianu előterjesztést tett az ural-kodónak a nyári ülésszak összehívásá-ról is, mely május 15-től augusztus 1-ig tartana.

Ha ez igaz, úgy egyszerre szertefoszla-nak azok a kombinációk, amelyek a kor-mány közeli bukásáról szóltak. Lehet, hogy Argetoianu a rendkívüli nyári idő-szakban kívánja tető alá hozni azt a tör-

tul gondosan vigyázni fog arra, hogy a javaslatok beterjesztésénél egyetlen tör-vényes formát se mulasszanak el.

Napirenden egész sereg apró, inkább a Regátot érdeklő törvényt szavaznak meg. Itt említjük meg azt is, hogy a kedd dél-utáni ülésen megszavazták a szeször-vényt és a légügyi alminisztérium felállí-tásáról szóló törvényjavaslatot.

A szenátus a tisztességtelen konkur-rencia letöréséről szóló törvényjavaslat vitáját folytatta.

szóló” törvénynek nevezett.

CHARLES RIST UJRA TISZ-TELETÉT TESZI.

Fontos kérdése a kormánynak az or-szág pénzügyi helyzetének sürgős kon-szolidálása. Ezen a téren, úgy látszik, már elhatározó lépések is történtek, mert

Charles Rist, a Népszövetség pénzügyi szakértője, a közeli napokban újból tiszteletét teszi Bukarestben.

Charles Rist állítólag a francia kormány kész tervével érkezik Bukarestbe s nyom-ban megkezdí a tárgyalásokat a kor-mány felelős ténylezőivel. A bukaresti tárgyalások befejezése után

Rist, Argetoianu pénzügyminiszterrel együtt utazik Párisba,

ahol a román pénzügyminiszter újabb kölcsöntárgyalásokat kezd azzal a cél-lal, hogy Románia eleget tehesen leg-sürgősebb fizetési kötelezettségeinek.

„AZ ÚJ IRODALOM NEVÉBEN...”

A vers gyenge és a szerző meglámádása suta dolog volt, — de a zengő-vita már egészséges

Tiltakozik Gyolc fiatal erdélyi író az irodalmi kontárkodás, a tömegek félrevezetése és a személyeskedő lap-polemiák ellen

Brassó, április 13.

Ennek az egész és csak látszólagos irodalmi harcnak a magja olyan jelentéktelen semmiség volt, hogy bölcsebb és főképpen gazdaságosabb dolog lett volna észre nem venni, vagy ha már néhányan észrevették, napirendre térni fölötte. Ugy látszik azonban, hogy az erdélyi magyar közéletben még vannak olyan energiák is, amiket bökezűen elpazarolhatunk. Talán ez a pazarlási hajlam üzte Domokos Pál Péter tanárt arra, hogy meglehetősen suta támadásával olyan zajt kavargon fel Melius N. József nem éppen sikerült verse körül, ami már méltán kihívhatta a hivatottak tiltakozó kórusát is. Domokos Pál Péter szokott okosabb dolgokkal is foglalkozni s ezúttal is jobban tette volna, ha a csángó-kérdést fejtegeti tovább. De elszólta magát s ezzel az elszólással irodalmi, sőt közügyi tette ezt a jelentéktelen ügyet, amelytől most már erőteljesen zug Kolozsvár, Temesvár, sőt Nagyvárad is.

Végeredményében: a vita elindítása oktalán dolog volt, de ha már idefeleldött, arassuk le belőle a kínálkozó hasznát. A nagy zaj nem elkedvetlenítő, hanem örömmel üdvözölhető jelenség, mert az élet jele, sőt az élni akarás záloga. A fiatal írókat porondra szólították s ők nem hátrálnak meg. Mindegy, hogy milyen eredménnyel végzik be ezt a tusát, mert az bizonyára nem életbevágó küzdelem a részükre. Viszont életformáló lehet s éppen ezért: a vita elindításánál is sokkal suttább dolog volna, ha most nem engednének nekik teret arra, hogy a véleményüket a dologról erőteljes fiatalságuk bátor vakmerőségével elmondják.

Csak hadd mondják, sőt kiáltják, mert nagyon jó és nagyon biztató jelenség az, ha ilyen zengő, fiatal tüdejük s ha ilyen zengő, fiatal lelkük van.

(k. s.)

Nyilatkozat

Kolozsvár, április 13.

Az elmúlt hetekben méltatlan támadás érte Melius N. József író társunkat. Az ügy, mely kezdettől fogva nem irodalmi színvonalon mozgott, széles hullámokat vert fel a romániai magyar sajtóban, amelynek során az irodalmi szempontot védelmező Tamási Áront is becstelen rágalmozások érték. Éppen ezért a fentnevezett írók személyétől elvonatkoztatva is az ügyet, a magunk ügyének és elvi jelentőségének látjuk. Ebből kifolyólag szükségnek tartjuk az alábbiak leközlését:

A fiatal írók közös problémái tömörülésre vezettek 1931-ben, az Új Arcvonalban. A célkitűzések különbözősége a 19 fiatal író között különböző irányokba lökte. Az alulírottak progresszív csoportja új fiatalokkal gyarapodott és időszerte látja irodalmi céljainak tisztázását, valamint az írói lelkiismeret nevében a nyílt állásfoglalást. Ez az utban levő írógeneráció, amely az „Új Arcvonal”-ban teljes képét még nem tudta ugyan megmutatni, de problémái tisztázódási folyamatában lépésről lépésre helyet hódít magának az erdélyi irodalomban, a jövő jogánál fogva követeli a haladó szellemű új generáció hangjának meghallgatását. Fejlődésünk útja beleesik aap-jaink társadalmi alakulásának folyamába. A mai világ átértékelésével párhuzamosan el akarunk érkezni az irodalom értékeléséhez is. Ebben az utunkban szakítani akarunk a múlt módszereivel és az önmagáért való irodalom levétközésével, kezünkben meg fog szünni az irodalom játékszernek lenni. A világirodalom arca a dolgozó tömegek kérdés-halmazát felé fordult. Szemben a transzilvánizmus jelszava alatt indult erdélyi irodalmi felfogással, mely szemmel láthatóan zsákutcába jutott, a fiatal írók keresik azt az utat, amelyen a világirodalom utvonala törekvéseibe belekapcsolódva megtalálhatják az erdélyi nagytömegekkel a kapcsolatot. Ez harcot és küzdelmet jelent. De ez a harc meg fogja indítani azt az öntudatosodási folyamatot, amelynek végső eredménye a szociális célokat kitűző fiatal erdélyi irodalom és a dolgozó magyar társadalom széles tömegeinek egymáshoz való kapcsolódása lesz. Ilyenképpen az irodalom tette, társadalmi funkciója izmosodik, mely erősítő és szolgálója lesz egy emberibb életnek, de sohasem kiszolgáltatottja egy elkorhadó rendnek. Hogy az új szemléletű író a társadalom mai fennállásában jóformán csak kifogásolni és támadni látja, nem a mi hibánk. A bajok elkerülése helyett, azoknak a feltárása a cél. Bármennyire fájjon is az igazság, mégis ez a gyógyulás egyetlen útja.

Melius N. Józsefnek a klerikális sajtóban

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

B. L. 2. OLDAL

kitámadott verse igazságot és valóságot tár fel. Ez adja meg különösebb időszerű értékét. A magzatelhajtás, az alkoholizmus, melyek a mai társadalmi rendben elhanyagolt falu elhagyatottságának természetes következményei, mint orvoslandó hibák, csakis ilyen írói állásfoglalást tesznek elfogadhatóvá. Ezek a jelenségek nem kizárólag lokális jellegűek, hanem a középeurópai falu általános állapotát mutatják. A költő belenyúlt az életbe és a valóságot a társadalom szemébe dobta. Aki ezt a tény hirtelen homlokra veti, mert

még mindig a múlt században és nem ezerkilencszázharminckétben élnek, riadtan láttak destruktívot, perverzítást abban az irodalomban, amely nem szubjektív költői szenvedések gyönyörűségeit szírványozza, hanem kétségbeesve mutat rá a tényekre, melyek a nép vezérei felé vádként is röppölhetnek. Talán ezért van a felháborodás?

Tamási Áron, népének fanatikusa és a székelly tömegek problémáinak legnagyobb kifejezője. A Mélius versében foglalt vádak a székelységre nem tartotta sértőknek és ezt az irodalom és a székelly jövő védelmében írt cikkében le is szögezte. Objektív állásfoglalásait Csikmegye „irodalmi háziorzói” egyike támadásnak használta fel a Csiki Néplapban. Érvek hiányában tájékozódó dühvel s a legképtelenebb rágalmozásokkal kísérte meg Tamási Áront a csiki nép előtt megalkuvó és méltatlan színben feltüntetni. A hírnévre vadászó cikkíró nevét, aki, úgy látszik, Tamási Áron hátán az irodalomtörténetbe akart besurranni, nem írjuk ide, mert népszerűsödési törekvéseinek nem vagyunk hajlandók ily módon eszközeivé lenni.

A legnagyobb felháborodással értesülünk erről a méltatlan támadásról, mely Tamási Áront érte. Ő az erdélyi irodalom egyetlen harcos és mindig fiatalos lendületű alakja, aki az igazságért mindig mindent kockára

tesz az egyenességben, megvesztegethetetlen, ségében örökké követendő példaképünk marad. Ezt a becsületsértő támadást mi, fiatalok, az igazság, megvalósítandó céljaink és az irodalom nevében megbélyegezzük.

Tiltakozunk az ellen, hogy az irodalomhoz nem értek irodalmi kérdésekben nyilvánosan véleményt mondjanak. Tiltakozunk az ellen, hogy különböző hangzatos jelszavak aláírása alatt támadjanak irodalomban kifejezésre jutó, embert és társadalmat javító tisztá szándékokat. Tiltakozunk a vidéki sajtó útján történő tömegfélrevezetés ellen. Tiltakozunk az ellen a vidéki sajtó és azok ellen a népszerűsítő ellen, kik, politikai, vagy személyi érdekekből a népet félrevezetik. Tiltakozunk minden személyeskedő, a valóság alapját nélkülöző, a magyar dolgozók egységét megbontó sajtótámadások ellen.

Mi, fiatal írók, teljes tudatában vagyunk lelkiismereti kötelességünknek és módot fogunk találni arra, hogy a jövőben is a fejlődés irányával ellenkező törekvéseknek minden tehetségünkkel gátját vessük.

Berczely A. Károly, Dánér Lajos, Demeter János, Gárdonyi István, Janovics András, Kovács György, Kovács István, Kovács Katona Jenő,

Kolozsvár, 1932. április hó 9-én.

Ujra dolgoznak a Resica munkásai

A kormány a hét végéig 23 milliót utal ki a Resica-műveknek, — a legújabb ígéret szerint

Temesvár, április 13

A resicai üzemek munkásainak indokolt elkeseredése — amint jelentettük — újra munkabeszüntetés eredményezett. A munkások és tisztviselők hosszú hónapok óta nem kapják meg járandóságukat s az emiatti intervenciók eddig alig vezettek valami eredményre. A kormány időszakonként kiutalt azokból az adósságokból valamit, amivel a Resica-nak tartozott, de ezek az összegek részben elenyészően csekélyek voltak a szükség-lethez mérten, részben nem is kerültek a maguk egészében a munkásokhoz, mert az üzemek igazgatósága más, szerinte „sürgősebb” hiányok fedezésére fordította.

Az újabb munkabeszüntetésnek volt valami eredménye. Bukarestben

a munkaügyi miniszteriumban nyomban értekezletre ültek össze az illetékesek.

Az értekezleten a munkaügyi miniszteren és az államtitkárokon kívül megjelent Auschnitt igazgató is s a munkások érdekeinek képviselőiben Gherman szocialdemokrata képviselő. Gherman nyomtatékosan sürgette a megfelelő összegek kiutalását, mert a resicai munkások helyzete valóban tarthatatlan. Kérte a pénzügyminiszter és a közlekedésügyi miniszter azonnali megkeresését, hogy késelelem nélkül intézkedés történjen azoknak az adósságoknak legalább a

részbeni kiutalására, amelyekkel az állam és a vasut tartozik a resicai üzemeknek.

Botez államtitkár Cantacuzino miniszter utasítására telefonon érintkezésbe lépett Argetoianuval és Valcovici-csal. Megnyugtató kijelentéseket kapott, amelyek szerint a kormány

még ennek a hétnek a folyamán intézkedni fog abban az irányban, hogy újabb 23 millió lejt utaljanak ki a Resica-műveknek.

Erről az eredményről szintén telefonon értesítették a resicai munkások megbízottait, mire a munka újra megkezdődött abban a reményben, hogy a miniszteri ígérek nem maradnak csak ígérek.

Máris működnek a konverzió vámszedői

Jó üzlet lesz az agrár-konverzió az — ügynököknek

Szatmár, április hó 13

Az agrárkonverzió törvényjavaslatát éppen, hogy megszavazták, még kihirdetésre és életbeléptetésre vár, de a kijáró máris megszülettek és garázdálkodnak.

Fuscasiu János, Szatmár megye prefektna ma écschangu felhívást bocsátott ki, amelyben figyelmezteti a falvak népét, hogy

ne üljön fel azoknak az ügyvédeknek, akik hol személyesen, hol megbízottjuk útján az egyes falvakat bejárják és felszólítják a gazdákat, hogy részükre ügyvédi meghatalmazást irjanak alá.

Ezek az „ügyvédek” elmondják, hogy a „konverziót végrehajtó bizottság” elnökéhez intim viszony fűzi őket és így

csak azoknak a gazdáknak adósságait konvertálják majd, akik ügyük vitelével őket bízzák meg. A prefektus kilátásba helyezi, hogy a legszigorubbán jár el a konverzió e vámszedőivel szemben, akik nem restelik azt a szegény falusi lakosságot bolondítani és uzsorázni, amely már olyan nyomorult, hogy konverzióra szorul.

A szatmári prefektus ez idő szerint még csak egy néhány ügyvédről tud, a kik ilyen uton-módon fogják a klient, de kilátásba helyezi, hogy amennyiben ez a kliens-fogás meg nem szűnik, a legszigorubb rendszabályokkal jár el mind azokkal szemben, akik az agrár-konverzió jelszava alatt a szegény falusi népen jogtalanul keresni akarnak.

A Zeileis-készülék új galibát okozott Temesváron

Vissza lehet adni a csoda-gépet és visszajár az érte fizetett pénz is

Temesvár, április 13.

A temesvári törvényszék újra Zeileis-ügyet tárgyalt egy rendkívül érdekes, elvi jelentőségű kereskedelmi pör kapcsán.

Schléizinger László temesvári orvos egyike volt azoknak, akik a Zeileis-gyógymód elterjedése nyomán azonnal gépet szerzett magának és megkezdte a Zeileis-kúra temesvári bevezetését. A készüléket 360 ezer lejért vásárolta az egyik külföldi cég temesvári lerakatánál. A gépet üzembe helyezte s a vételárból 60 ezer lej már le is törlesztett, amikor

jött a miniszteri rendelet és a Zeileis-gyógymódot eltiltotta Románia területén.

Schléizinger László a miniszteri rendelet után összecsomagolta a drága gépet s

visszaküldte az eladóhoz. Az azonban azon az állásponton volt, hogy neki semmi köze a miniszteri tiltó rendelkezéshez,

ő a készüléket eladta, joga van tehát a teljes eladási árhoz.

Per keletkezett, amelyben a temesvári törvényszék feltűnést keltő ítéletet hozott. A peres felek kihallgatása után a bíróság úgy döntött, hogy

Schléizingernek joga van visszaküldeni a gépet, sőt joga van a már kifizetett 60 ezer lejhez is, miután egy olyan készülékről van szó, amelynek használata Romániában tilos,

tehát az adásvételt ebben az esetben nem védheti a romániai törvények. A felperes természetesen felebezzett.

Felfedezték a malária legbiztosabb ellen-szerét

Berlin, április 13.

A németországi orvosok körében óriási feltűnést keltett Schulemann dr. orvosprofesszor tanulmánya, amelyben bejelenti, hogy

sikerült egy Aterbin nevű készítménnyel felfedeznie a malária specifikus gyógyszert.

Az Aterbint trópusi vidékeken már számtalan esetben eredményesen próbálták ki s különösen a friss malária esetében bizonyult igen hatásosnak és áldásosnak.

Összetépte dollárjait, mert hűtlen lett a felesége

Beregszász, április 13.

Az élet néha különös drámákat ír, melyeknek csattanós és halálos fináléja befutott szerzők is megirányelhetnének. Itt van például az alábbi történet is:

Boka Géza beregszászi gazdálkodó háttérrel elszökött felesége unszolására kiment Kanadába, hogy szerencsét próbáljon. A hogy kiért az idegen világba, a szerencse máris melléje szegődött s

Boka Géza szépen rakta félre a kanadai dollárokat.

Már szép summája volt együtt, amikor olyan hírek érkeztek hazulról, hogy felesége, aki pedig elutazásakor a feleség előtt esküdött neki hűséget, időközben megcsalja őt. Mind gyakrabban jötték ezek a híradások s Boka Géza elhatározta, hogy elvált a feleségétől. De az asszony hallani sem akart erről s azzal elégteltelt, hogy csak a rokonság akarja őt félrejelelni befektetni. Boka erre hajóút és hazament Beregszászra. Amikor örvendezve betoppant a házába, felesége mellett idegen férfit talált. Boka Géza egy darabig verbeborult szemekkel nézett maga elé s aztán

benyúlt az inge alá és a Kanadából hozott dollárokat kirángatva, mindent pénzt összetépte.

Akkor megfordult és otthagya az asszonyt, akiért egész életét feláldozta.

Műszaki könyvekben, nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvtárában. Kérje díjtalan árjegyzékünket.

APRILIS 15.

A dunai államok talpraállításától a népszövetségi tanács is huzakodik

Előbb meg kell oldani a politikai adósságok kérdéseit s csak azután kerülhet sor a délkelet-európai államok megsegítésére

Megint összegyűlnek Genfben a világpolitika nagy-ágyai

Genf, április 13.

A Népszövetség tanácsa — amint már tegnapi számunkban jelentettük — kedden délután rendkívüli ülést tartott, hogy azon a pénzügyi főbizottság jelentése alapján állást foglaljon Ausztria, Magyarország, Bulgária és Görögország pénzügyi helyzetét illetően. A jelentést Bradland norvég külügyminiszter olvasta fel, külön is hangsúlyozva, hogy

ezeknek az országoknak a tartós megsegítéséig addig nem is lehet remélni, a míg a jóvátételek és más politikai adósságok problémáit meg nem oldják.

A vitában részt vett Tardieu francia miniszterelnök és rövid felszólalásával, Sir John Simon angol külügyminiszter, a kölcsönt nyújtó államok védelmére hívta fel a figyelmet s leszögezte, hogy

újabb kölcsönt nem adhatnak a segítségre szoruló államoknak, mert az ugyanis csak improduktív megterhelést jelentene.

Grandi olasz külügyminiszter kijelentette, hogy Olaszország mindent megtesz a helyzet javítása érdekében, az érdekelt államokkal fennálló gazdasági kötelei miatt.

Von Bülow német külügyi államtitkár hosszasan fejtegette a négyhatalmi konferencia londoni tárgyalásainak, továbbá a Népszövetség pénzügyi bizottságának eddigi eredményeit. Londonban — mondotta von Bülow — eszközöket kerestek arra, hogy bizonyos délkelet-európai államokat kiszabadítsanak súlyos helyzetükből, mert ezeknek az államoknak némelyikét a békeszerződések minden életlehetőségétől megfosztották. Fontos tehát ezeket az országokat olyan helyzetbe juttatni, hogy a jövőben megállhassák a helyüket. Sajnos,

Londonban a felhasználandó eszközök dolgában nem mutatkozott olyan harmonia, mint a cél tekintetében de azért még mindig van remény olyan megoldásra, amelyet Németország is támogat.

A Népszövetség tanácsa végül is azt a határozatot hozta, hogy a maga részéről szükségesnek tartja a tervszerű pénzügyi akció lefolytatását, amelynek kérdését a négy hatalom képviselői és a Népszövetség technikai szervei vizsgálják meg közelebbről.

E határozat után,

a tanács ülést csüörtökre halasztották s akkor folytatják Ausztria, Magyarország, Bulgária és Görögország pénzügyi helyzetének vitáját

és a segítség kérdésében való állásfoglalást.

Genfi jelentés szerint a népszövetségi tanács azért halasztotta el a végleges határozathozatát, mert sem Tardieu, sem pedig a többi delegátusok nem merik vállalni a népszövetségi garanciakölcsönök kockázatát mindaddig, amíg a négy hatalom meg nem állapodott a dunai államok szanálásának módjaiban.

A tanács ülése után Titulescu, Marinikovic és Venizelosz meglátogatták Tardieu francia miniszterelnököt, akivel hosszasan tanácskoztak.

Brüning és MacDonald is megérkeznek

A konferencia köréből kiszivárgott hírek szerint bizonyosra veszik, hogy április 19-én MacDonald angol miniszterelnök is Genfbe utazik Hamarabb nem mehet, mert meg kell várnia, amíg a költségvetési javaslatot betérjesztik az alsóház elé.

Brüning német kancellár ma utazik Genfbe,

ahol mind együtt vannak már az európai politika számottevő tényezői s ahol jelen van Litvinov orosz külügyi népbiztos is. Minden remény meg van arra, hogy MacDonald és Brüning genfi találkozásánál a leszerelési konferencia és a népszövetségi tanács üléseivel kapcsolatban módot találjanak a Duna-konfederáció problémáinak megoldására is.

A leszerelési konferencia keddi ülésén Tardieu francia miniszterelnök váratlanul hatalmas programbeszédet mondott, amelyben azt igyekezett bizonyítani, hogy egyes fegyvernemek kiküszöbölésére irányuló tendenciának megerősödése még nem jelenti a leszerelési probléma megoldását. Szerinte a konferenciának két út között kell választania:

vagy eltiltja egyes fegyvernemek használatát, vagy pedig egy nemzetközi hadsereg fegyvereit használja fel a támadó félle szemben.

A nagy fegyverek kiküszöbölése azonban csak a hatalmaknak biztosítana fölényt, mert a technika kényszerítő erővel teremtené meg az új viszonyok harci eszközeit is. Eppen ezért sohasem lehet feladata bizonyos fegyverek kiküszöbölése, hanem a béke megszervezése a Népszövetség alapján.

Mit javasol a szovjet-delegáció?

Tardieu nagy feltűnést keltett beszéde után Litvinov orosz külügyi népbiztos fejtegette ki a szovjetdelegáció követeléseit a fegyverkezés arányos és progresszív csökkentésére vonatkozólag.

Előterjesztése szerint csak a 30.000 főnél kisebb hadseregek maradhatnak meg jelenlegi létszámukban. Az 50.000 főre rugó hadseregeket 5, a 100.000 katonát számlálókat 25, a 150.000-res létszámukat 30 és a 175.000-seket 40, viszont a 200.000 embernél népesebb hadseregeket 50 százalékkal kell csökkenteni. A szovjet célja az, hogy szilárd alapokra helyezze a béke megszervezését és ezért különös fontosságot tulajdonít a fentebbi csökkentéseknek.

Egy czeplédi öreg civis eszeveszett rémtette

A 70 éves gazda meggyújtotta önmagát és menyasszony leányát

Czepléd, április 13

Az alföldi civis-város lakosságát megdöbbentő családi dráma tartja izgalomban. Pintér Ferenc 70 éves gazdálkodó

meggyújtotta a maga és a leánya ruháját.

Pintér olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy meghalt, leánya pedig fájdalma-

ban beugrott a kutba s annak vizében lelte halálát. A különös családi tragédia okát nem sikerült megállapítani. Valószínű, hogy Pintér pillanatnyi elmezavarában követte el ezt a rémtettet, amelynek áldozatul esett a leánya is, akinek éppen a közeli napokban lett volna meg az esküvője.

Alig másfél százalékkal olcsóbbodott a megélhetés márciusban

Azóta az élelmiszerek ára újból lelszökött

Bukarest, április 13.

Az Argus bukaresti közgazdasági lap legutóbbi száma közli szokásos kimutatását az élet „olcsóbbodásáról” A hozzá beérkezett jelentések szerint megállapítható, hogy

az egész ország területén olcsóbbodott a cukor, a tea, a kukoricaliszt, a tűzifa és a gyapot.

Ezzel szemben drágulás mutatkozik a turómeüeknél, az olajoknál és újabban a kenyérnél és a húsánál is.

A lap kimutatása természetesen csak március hónapra vonatkozik. A márciusi számadatok szerint a drágasági index 1916 augusztusához viszonyítva 42.36 az élelmiszereknél. A ruházatkodási cikkek-nél ennél is több: 52.22 százalék, más közszükségleti tárgyaknál 28.29 százalék. Átlagosan 40.72 százalékkal magasab-

bak az árak, mint 1916 augusztusában.

Február hónaphoz viszonyítva, nem számítva az április hónapban bekövetkezett újabb kenyér- és husrágulást,

márciusban egészen jelentéktelen olcsóbbodás volt, alig egy és fél százalékos.

Ezzel szemben a kereseti lehetőségek szinte 50 százalékos esést mutatnak.

Forum Mozdó

BRASSÓ. Telefon 145

Április 14-étől
csütörtöktől

Április 14-étől
csütörtöktől

a 100%-os, egyedülálló német vidám filmoperett.

Főszerepben :

LYA MARA,

Verebes Ernő, Ralph Artur Roberts, Walter Jansen, Gretl Theimer.

„Az aranyhaju ERIKA”

Rendezte : Fr. Zelnik.

Zenét szerzte : Dajos Béla.

Monopol Ero-film Brassó.

Legújabb heti hirdató.

Naponként előadások 5. 7 és 9 órakor.

Vasárnap és ünnepnapokon d. e. 11 órakor matinélőadás ;
délutáni előadások 3. 5. 7 és 9 órakor.

Hajókatasztrófia a Csendes-Oceánon

Tokió, április 13

A manillai partok közelében egy japán gőzessel szerencsétlenség történt s távirásza S. O. S. jelekkel kért segítséget. Mire azonban a hajók a szerencsétlenség színhelyére érkeztek, a japán gőzös elsüllyedt és 19 főnyi legénysége a tengerbe veszett.

Kharbin mellett felrobbantottak egy csapatszallító vonatot

Nanking, április 13.

Kharbintól 10 km. távolságban ismeretlen tettesek bombamerényletet követtek el egy mandzsuri csapatszallító vonat ellen. A pokolgép felrobbanása után a vonat több kocsija lezuhant a magas töltésről.

A súlyos szerencsétlenségnél 11 tiszt és katonája meghalt.

19-en súlyosan, 74-en pedig könnyebben megsebesültek. Kínai kormánykörökben az a vélemény alakult ki, hogy a merényletet kommunisták követték el.

Irország nem válik ki az angol világbirodalomból

Dublin, április 13.

Az ir szabadállam új kormányának elnöke, De Valera tegnap, kedden este a minisztertanácson újból leszögezte, hogy

Irország semmiképpen sem akarja Angliával szemben feladni az évszázados kapcsolatokat.

Annak a ténynek a leszögezése azonban, hogy Irország nem tartozik hűségességgel Angliának, nem jelenti egyúttal azt is, hogy az irek ki akarnának lépni az angol világbirodalom dominiumainak sorából.

Választási röpcédulák miatt elitelték Aradon a dolgozók blokkja jelöltjeit

Arad, április 13.

Az aradi törvényszék kedden és szerdán délelőtt tárgyalta 15 falusi gazdálkodó bűnperét, akik ellen az a vád, hogy a választások alkalmával mint a városi és falusi dolgozók blokkjának jelöltjei és kortesei kommunisták s egyben irredenta agitációt fejtettek ki. A vádlottak azaz védekeztek, hogy

a kérdéses röpiratokat nem terjesztették, hanem gyanútlanul szedték fel a földről, ahová egy átrobogó autóból dobálták ki azokat

s legtöbbjüknek arra sem volt ideje, hogy a szöveget elolvassa. A bíróság a perbeszédek megtartása után

Faur György és Oláh György vádlottakat 3-3 évi börtönre és 20.000—20.000 lej pénzbírságra, Pop Vincét és Matekovics János 2-2 évi börtönre és 10.000—10.000 lej pénzbírságra Steglitz Istvánt 1 évi börtönre és tíz ezer lej pénzbírságra, Burzán Mihályt és Juhász Istvánt pedig 4-4 havi fegyházra ítélte.

Az elítéltek a feltűnően súlyos ítélet ellen felebezéssel éltek.

Kontárok sáska-hada tarolja le az építő-ipari piacot

Aradan csak a közterheket viseli a képesített építő-iparosság, mert építeni csak a kontároknak van módjukban — Milyen előképzettsége van az aradi iparhatóság vezetőjének

Az erdélyi „fedező-mesterek” rekordere

Arad, április 13.

Dzsungelnek is beillik az aradi építőipari piac. Egész sorozatát produkálja hónapról-hónapra a visszasságoknak és így tart ez már hosszú esztendő óta. Nyolcadik csapás ez az építőiparosság mai katasztrófális helyzetét előidéző több, mint tíz éves pangás hét egyiptomi csapása után és ezerszeresen fáj, mert nem az elháríthatatlan nemzetközi krízis, hanem az illetékes városi hatóságok nemtörődomsége, vagy hozzá nem értése idézte elő.

Az alábbiakban ezek után csak a száraz adatokat adjuk: ékesen színezik és kommentálják azok önmagukat.

Probst Mihály nyugalmába vonult öreg aradi építész neve alatt az elmúlt esztendő folyamán hatvankilenc építési terv futott be az aradi városi mérnöki hivatalhoz, amely mind a 69-et elfogadta, holott évek óta nyílt titok Aradon, hogy az öreg Probst bácsi nem csinál már terveket és nem vállalkozik, csak a kontárok terveit írja alá. Probst Mihály bejegyzett cég, mint ilyen, jogosított minden nemű építési engedély elnyerésére és a városi mérnöki hivatal nem hajlandó tudomásul venni, hogy a kártékony öregur

a kontárpítőköt támogató erdélyi és bán-sági fedezőmesterek rekordere.

Probst Mihály után Sztrakovics Vilmos következik a sorban, ötven építési engedéllyel. A két fedezőmester tehát egy-egy építési vállalkozást százezer lejjel számítva, ami a legkevésbé sem túlzás,

a mult esztendő folyamán tizenkilenc millió lej forgalmat játszott át a legális építészektől a gombamódra elszaporodott kontárizmerek kezére.

Az aradi építőiparosok közül kettő 400.000 lej évi adóalap után fizeti a közterheket, négy cég 200—300.000 lej után, tíz cég 100—200.000 lejes adóalap mellett adózik, míg a többi 34 iparosengedély alapján működő cég átlagosan 70.000 lejes alap után fizet adót. Közel hat millió lej tehát az az alap, ami után az aradi építőiparosság olyan magas adót fizet, hogy legalább háromakkora tényleges forgalmat kellene lebonyolítania, ha nem akar a lassu megemmisülés áldozatává esni. Erre a magas forgalomra azonban még csak reménykedni sem lehet, mert egyedül a két említett fedezőmester évi 12 milliós forgalomtól fosztja meg szaktársait. És tessék ezt építési tervenként 500—1000 lejjel, tehát

hosszavetőleg Probst Mihálynak és Sztrakovics Vilmosnak kilencvenezert lejt jövedelmzett az elmúlt esztendőben az a művel, hogy iparengedély nélkül működő kis kőművesek építési terveit aláírták.

A megmaradt csekélyszámú építkezés körül természetesen dühöng a konkurrencia, aminek következtében

az aradi építőiparosok öt százalékos haszonért kénytelenek vállalni az építkezések összes munkálatait és kockázatát.

A városi mérnöki hivatal nem gördit akadályokat a kontárok garázdálkodása ellen. Bár szakemberek megállapítása szerint a Probst és Sztrakovics által benyújtott építési tervek nem csak gazdasági, hanem szakmai szempontból is kontármunkák, mert primitívek és a legkevésbé sem felelnek meg az előírás szerinti követelményeknek, a mérnöki hivatal minden további nélkül láttamozza valamennyit, ha a fenti két név közül valamelyik szerepel. Probst is, Sztrakovics is tudnának külön tervek is készíteni, de az 500 és 1000 lejes tarifa csak az aláírásra szól és nem arra, hogy a tervet át is nézzék, esetleg átjavítsák, vagy az építkezés menetét ellenőrizzék.

Nincs értelme a felesleges fáradozásnak, mert a mérnöki hivatal a pusztá aláírásra is vigan approbál...

A fentiek után nem csodálható, hogy kínos feltűnést keltett szakkörökben, amikor nyilvánosságra jutott, hogy

az Arad-városi építési bizottságba az építész részéről a fedező-rekorder Probst Mihályt vették be.

Küldetésileg interveniáltak az aradi építész Radu dr., interimár bizottsági elnök-nél, akivel közölték, hogy

Probst Mihálynak egy lapátja sincs, kizárólag kontárok munkáinak védőaláírásával foglalkozik és így joggal tiltakoznak ellene, hogy éppen ő képviselje az aradi városi bizottságban a város építőiparosságát.

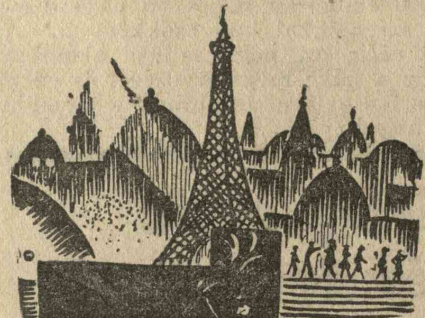
Radu dr. eleget tett az építészek kérésének, a kontárvédő nevét a bizottsági névsorból törölte és az építési bizottságba Krón Lénárd és Rác Emil tekintélyes aradi építészeket vette be. Ekkor derült ki, hogy

Probst Mihály bizottsági tagságát Muresan Joan városi főmérnök vitte annak idején keresztül...

Súlyos panaszok merültek föl az építőiparosság részéről a városi elsőfoku iparhatóság vezetője, bizonyos Popa Grigorie nevű ur ellen is. Amikor a nevezett urnál az építészek

annak érdekében léptek közbe, hogy rendelje el a rajtakapott kontárok építési munkáinak azonnali beszüntetését, azt a kijelentést tette, hogy a törvény nem ad neki erre módot...

Az 1884. évi ipartörvény szerint az iparengedély nélkül működő, tetten ért kontárookra 50—100 forint büntetést ír elő, ami 3000—18 ezer lejes büntetésnek felel meg, a törvény szerinti átszámítási kulcs alapján. Temesváron a törvényt a feladata magaslatán álló elsőfoku iparhatóság pontosan a paragrafusok szerint hajtja végre és ennek tulajdonítható,

Páris, április 13.

— Akar ön movizsinész lenni?
A Café Dome terraszán hangzik el ez a kérdés. Az öreg ur, akinek a szép fehér szakállá már messziről kivirít a borotvált arcok tengeréből, felháborodva teszi le a kávécsészéjét.

— Nem értem... Mit akar tőlem?

— Uram, én egy filmgyár segédrendezője vagyok... és ön most karriert csinálhat. Nekiünk egy éppen ilyen császárszakállas urra van szükségünk... Határozzon gyorsan, egy perc ideje van: akar ön movizsinész lenni?

Az öreg ur most a felháborodástól remegve kiabálja:

— Hagyjon békében!... Érti?... Hagyjon békében!...

A Café Dome terraszán még órák múlva is e furcsa jelenetről tárgyaltak.

Vajjon ki lehetett a mérges öreg ur, aki elszalasztotta azt a kiváló alkalmat arra, hogy császárszakállá segítségével film-karrierhez jusson? Másnapra aztán ez is kiderült. Az egyik párisi mozipar részletesen megírta a kedélyes esetet. Az UFA egyik berlini igazgatója pár napra valamilyen üzleti ügyben Párisba utazott. Délben érkezett és ebéd után lement egy feketére a Dome-kávéházba. És ott akadt a németországi film alkirályra az egyik francia filmvállalat rendezője.

— Mi ebből az esetből a tanulság? — írta a francia film-újság szerkesztője. — Ha valaki ma visszautasít egy filmkarriert, az csak egy — befutott film-ember lehet.

Egy jelenet a borzalom színházából

A belépődij negyven frank, de a kis színház minden este az utolsó ülőhelyig megtelik.

Ime egy jelenet a Grand Guignol legújabb programjából:

A félhomályos színpadon két fehér orvosi köpenybe öltözött ur beszélget egy munkáskülsejű emberrel.

— Szóval maga vállalkozik a kísérletre? Rendben van. A százezer frankot azonnal átadjuk önnek. A felesége is itt van? Nagyon jó. Most behívjuk a feleségét, ön elbucszik tőle, átadja neki a százezer frankot és...

Bejön a feleség. Sirva bucsuzik el a férjétől. Megkapja a százezer frankot.

— Nézd, drága jó feleségem, én csak azért áldozom most fel az életemet, hogy megszabadítsalak téged és két gyermekünket a nyomortól.

Az asszony hangosan zokog, megegyezően megtapogatja a blúzába rejtett bankécsomót és a két orvos szinte erőszakkal távolítja el a színpadról.

Most begurítanak a színpad közepére egy tönköt. A két orvos odavezeti a pá-

ciens, aki megadással hajtja le a fejét a tönkre.

— Jól megértette, miről van szó? Amikor mi levágjuk a maga fejét, néhány kérdést fogunk intézni önhöz. Ha a kérdéseket megértette, akkor szembunyortással fog válaszolni. Ha egyszer hunyja le a szemét, az igent jelent, két szemlehungyás a tagadás. Megértette?

És most...
Igen, ott fent a színpadon lejátszódik a legborzalmasabb jelenet. A két orvos levágja a páciens fejét. Ott fekszik a színpad közepén a fej nélküli hulla és az egyik orvos magasra emeli az áldozat véréből csepegtető fejét.

— Érez fájdalmat? Hát adjon jelt, az Isten áldja meg, hiszen ezért kapott százezer frankot!... Mondja: érez fájdalmat?

Egy reflektor most megvilágítja a viaszszárga arcot és tisztán látni, amint a levágott fejben felnyílnak a sötét szempillák...

És a befejezés?

Az orvos fehér orvosi köpenye már csupa vér, ahogy ott, a színpad közepén, magásra tartja a levágott fejét, amikor hirtelen felnyílik az ajtó. Rendőrök rohannak a színpadra. A háttérben megjelenik az asszony, aki — ugylátszik —, az utolsó pillanatban meggondolta a borzalmas üzenetet és meg akarta menteni a férjét...

De elkésett.

hogy a Bácság fővárosában kipusztultak az építőipari kontárok.

Behajthatatlanság esetén ugyanis a kontárok bírsága elzárásra változtatható át...

Aradon ezen a téren is más világ van. Popa Grigore ur nagyon jóindulatú ember és nem igen tudja a törvényt. Csak 500 és 1000 lejes adagokban büntet, amikor már nagyon muszáj.

Popa Grigore osztályvezetésre delegált sejt de birou tájékozatlansága fölött nincs mit csodálkozni. Nevezett a csalai szállótelep ir. noki állásában szerzett előképzettséget az elsőfoku iparhatóság vezetésére, amíg néhány évvel ezelőtt ebből az állásából Lorant Vazul nevű főnökével együtt elszámolási visszaélések miatt el nem távolították. Popa Grigore nem bánta nagyon a dolgot, ellenben nagy hajlamot kezdett érezni az ipari ügyek iránt.

Ezt a hajlamát Marsieu Jusztin dr., Arad megye volt nemzeti parasztpárti prefektusa tenyésztette ki benne, aki „barátságos” akciókat indított annak idején, hogy az elcsapott szőlészeti sógort „válasszák meg” az aradi ipar. testület titkárának. Marsieu Jusztin dr. terve annak idején az iparosság önérvényes magatartása miatt nem sikerült ugyan, de a kitűnő összeköttetésekkel felruházott sógor ipari ambícióit mégis honorálták. Pociolanu városi tanácsos nyugalmába vonulása után őt helyezték az aradi elsőfoku iparhatóság élére, hogy a minden iskolai és hivatali képzettség nélkül való ember még zavarosabbá tegye az e téren Aradon különben is mértéktelenül zavaros helyzetet.

Némethy Gábor

Szinkeverék a Szajna-partról

A PÁRISI GRAND GUIGNOL-ban, MEG ELŐTTE ÉS UTÁNA

Futó riport a B. C. munkatársának külföldi körútján szerzett élményeiből

A szerző bemutatkozik

Szin: a Champs Elysée egyik előkelő étterme.

Az urak legnagyobb része frakkban ül, a hölgyek estélyi toalettben. Az étlapon csupa husz-harminc frankos ételek. Aki idejön vacsorázni, az a borralvalókkal együtt kétszázötven-háromszáz frankot fizet az estebédért.

Halk, letompított beszélgetés. A pincérek nesztelenül suhannak a szőnyeggel borított padlón. A Boulevard zaját teljesen letompítják a nehéz brokátfüggönyök.

Egy frakkos, monoklis ur, — éppen szemben ül velem —, hirtelen leteszi a kést és villát s hangosan tapsolni kezd.

Mi ez?
A mellettem ülő bennszülött francia ur csodálkozva néz rám, hogy nem értem a jelenetet.

— Ez az ur tapsolni kezdett, mert nagyon jól izlett neki valamilyen előétel. Tapsol... s ezt itt mindenki természetesen is találja. Ha a színházban megtáncol nekik valamilyen jelenet, ott is tapsolni kezd... miért ne tapsolhatna itt is?

Egy félperc múlva, frakkosan, a becsületrend szalagjával gomblyukában megjelent az étterem igazgatója, megállt a tapsoló ur asztalával szemben és könyveden meghajította magát.

Éppen úgy, ahogyan a szerzők a színpadon meghajítják magukat...

Farkas Aladár.

Megszűnt a harc a cukorfronton

A botfalusi és marosvásárhelyi cukorgyárak megint tagjai a kartellnek. A mezőgazdasági kamarák akciója a répakérdés rendezésére

Bukarest, április 13.

Beszámoltunk arról, hogy egyrészt a cukorkartell, másrészt pedig az abból kilépett botfalusi, valamint ennek testvér-vállalata, a marosvásárhelyi cukorgyár között árharc kezdődött s ennek következtében egyes helyeken a cukor alacsonyabb áron került forgalomba, mint ahogy azt a kormány megállapította. A mint értesülünk, a kartell és a két kilépett gyár közötti egyezkedési tárgyalások végül is eredményre vezettek és

ugy a botfalusi, mint a marosvásárhelyi cukorgyár újra visszalépett a kartellbe s ezzel megszűnt a rövid ideig tartott árharc.

Ugyancsak jelentettük, hogy a kereskedelemügyi minisztérium előterjesztése a legfőbb gazdasági bizottság 6.500 lejes irányárát állapított meg vagyononként a cukorrépa átvételére. A gyárak és a répatermelők között a minisztérium kiküldötteinek részvételével még folynak a répaárak megállapítására vo-

natkozó tárgyalások.

A répakérdésben most egyébként a mezőgazdasági kamarák szövetsége is beleszólt, amennyiben a szövetség vezetősége elhatározta, hogy az alábbi kéréseket fogja a kormány elé terjesztetni:

1. Bizzák meg a mezőgazdasági kamarákat azzal, hogy meggyenként szervezzék meg a répatermelők szindikátusát.
2. Mondják ki a cukorgyárak kötelező szindikalizálását.
3. A gyárak és a répatermelők között megállapodásokat a mezőgazdasági kamarák közbenjöttével kössék meg.
4. Állapítsák meg 4 évre előre, milyen területen termeljenek répát a gazdák, hogy a termelésben a kisgazdák is részt vehessenek.
5. A répa-átvételi árakat egy bizottság állapítsa meg, melynek tagjai a mezőgazdasági kamarák s a gyárak kiküldöttei. A bizottság pedig a földművelésügyi miniszter elnöke mellett hozza meg határozatait.

Hírek

HUSZONÖT MILLIÓ MUNKA-NÉLKÜLI AZ IPARI ÁLLAMOK-BAN! Albert Thomas, a Nemzetközi Munkahivatal igazgatója, az április 12-én megkezdődött munkakongresszusra részletes jelentést dolgozott ki, amely statisztikai adatok alapján számol be arról, hogy milyen mértékben súlyosbodott a világ gazdasági helyzete 1931. óta. A világgazdasági helyzet legjobban tükröződik vissza a munkanélküliekről szóló kimutatásban. A múlt év végén az ipari államokban a teljes munka nélküli állók száma 20-25 millió volt, ami azt jelenti, hogy legalább 60-70 millió ember áll minden lételem nélkül. Az ipari államokban a teljes munkanélküli állók száma 20-25 millió volt, ami azt jelenti, hogy legalább 60-70 millió ember áll minden lételem nélkül. Az ipari államokban a teljes munkanélküli állók száma 20-25 millió volt, ami azt jelenti, hogy legalább 60-70 millió ember áll minden lételem nélkül.

LEZÁRTA A LAKÁST ÉS NEM ENGE-SE BE, SE KI A LAKÓJÁT. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Amióta divatba jött, hogy emberek legjobb akaratuk mellett sem tudnak lakbért fizetni, megszorozott a lakás-kereslet. A legfrissebb esetek egyike a hőséi Préda Benjámin Árpád-ut-i ház-ajlajdonos és Szilágyi József nevű lakója. Miután nem volt munkája, a kelmefestő Szilágyi egy hónapi házbérrel elmaradt. Préda azt állítja, hogy már 13 ezer lej műhelybérrel maradt el és, habár a tavaszi munka már megindult, a lakó nem akart fizetni. Ebből mindennapos szótátság támadt, majd össze is verekedtek. Az ügy most a bíróság előtt van. A másik eset szenvedő hősé Gábor József volt vasutas, akinek a favágó-gép októberben el-törte a lábát és tíz hétig gipszben feküdt. Ennek ellenére, amíg megkapta a betegsegély-zőt, a táppénzt, Gábor rendszeresen fizette az 500 lej bért, egyetlen szobájáért. De utabban a munkáspénztár felére szállította le Gábor József táppénzét, aki emiatt kéthónapi házbérrel elmaradt. Március 28-án Görbe Vasile ház-tulajdonos az égő kályhát kivitette a szobá-ból és csaknem tüzvészét idézte elő, majd a szoba ajtaját akarta lezárni és, amikor Gábor ezt nem engedte meg, elcsúszott a kezével. Elcsúszott a kezével, amikor a lakó nem tartózkodott otthon, Görbe lakattal lezárta a szobát és még az udvarra sem engedte be Gá-bort, hogy legalább kevés holmiját elvihesse. Azóta a szerencsétlen rokkant a feleségével együtt a szomszédoknál bányózik, mert lá-ba fukos naphosszat rendőrségtől a bíróság-ra, egyik hatóságtól a másikhoz mindenütt azzal intézik el, hogy nem tudnak rajta segí-teni. Perelje be a háztulajdonost. De, mert er-re nincs pénz, nem telik a havi 555 lej betegpénzből, Gábor József a legnagyobb kétségbeeséssel tekint a holnap elé, amikor a táppénz is megszűnik, lakása sem lesz, a hol-miját sem tudja visszakapni és a szó legso-rosebb értelmében éhenhalás fenyegeti.

IDŐJÁRÁSJELENTÉS. Budapest-ről jelenti: A Meteorológiai Intézet je-lentése szerint változókéony, ezeles idő várható hőmérséklettel és az esőzések lassu megszűnésével.

A TARTALÉKOS TISZTEK 50 SZÁZA-LÉKOS VASUTI KEDVEZMÉNYE. A napok-ban jelentették, hogy a tartalékos tisztek és családtagjaik részére a kormány 50 százalékos vasuti kedvezményt engedélyezett a ro-mán vasuti, folyam- és tengeri közlekedésben. Ezzel kapcsolatosan a tartalékos tisztek bras-sói csoportja április 17-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Cercul Militar helyiségeiben ala-kuló közgyűlést tart, amelyre a brassói tar-talékos tisztek teljes számban való megjele-nését kéri. Az alakítandó helyi csoporti fog-ja a vasuti jegy-igazolványok beszerzésének és az egyéb formalitásoknak az elintézését is vállalni.

MUNKASTRAGÉDIA. Marosvásá-r-helyről jelenti tudósítónk: Pál Elemér székelykeresztúri 19 éves lakatoslegény Zsigmond István nyáradszeredai malmá-

ban belélt alkalmazást, mint kisegítő. Az elmúlt napokban a főgépész valami miatt nem jelent meg a munkahelyen s így a gép nehéz felelősségteljes kezelése a ta-pasztalatlan gyerekemberre hárult. Ez okozta a szerencsétlenséget. Pál Elemér ugyanis tapasztalatlansága miatt nem volt elég elővigyázatos s így indítás után a gép szíja elkapta, karját és lábát eltör-te, a bordáit pedig behorpasztotta. A sze-rencsétlen legény rövid idő alatt kisen-vedett. A vizsgálatot bevezették annak a megállapítására, hogy a szerencsétlen-séget kit terhel a felelősség.

DIPLOMACIAI AFFÉR HANAU ASSZONY MIATT

Hanau asszony, a Gazette du Franc tulaj-donosnője, akinek nevét az egész világon jól ismerik, különböző hangos pénzügyi botrá-nyok miatt, most, — amint már megirtuk, — ismét a párisi rendőrség foglya. Letartóztatá-sával egyidőben szokatlanul pikáns diplomá-ciai affér keletkezett a francia kormány és a párisi német nagykövetség között. A párisi rendőrség ugyanis Hanau asszonyról bizalmas jelentést küldött a pénzügyminisztériumnak, s abban jelentette, hogy Hanau asszony a börtén spekulál, támadja a nagy bankokat és összeköttetést tart fenn német és orosz körök-kel. Ez az eléggé kompromittáló bizalmas je-lentés eltűnt Flandin pénzügyminiszter asz-taliókjából s legnagyobb meglepetésre Ha-nau asszony lapjának hasábjain látott nap-világot.

A párisi rendőrség Hanau asszonyt letartó-ztatta, a bizalmas jelentést tartalmazó példá-nyokat elkoboztatta, a botrány azonban ki-pattant és a párisi német nagykövetség erő-lyesen cáfolta, mintha Hanau asszonnyal akár közvetve, vagy közvetlenül érintkezést tar-tott volna fenn.

Hanau asszony letartóztatásakor nagyon kihívón és cinikusan viselkedett s az egyik rendőrtisztnek a következőket mondta:

— Nagyon rothadt ez az igazságszolgálat-tás és örvendek, hogy éppen rendőrtisztvisc-lőnek vághatom a szemem közé!

Ezért a mondatáért külön eljárást inditot-tak Hanau asszony ellen.

HALALOZÁS. Folyó hó 12-én kedden délután 5 órakor elhunyt Brassóban, Winkler Mór faterkedő. Temetése csütörtökön dé-l-előtt 11 órakor lesz a Rózsater 11. szám alatti gyászházban. Az elhunytban dr. Winkler Maxim orvos édesapját gyászolja.

HULLA A PADLASON. Szatmári tudó-sítónk jelenti: Tegnap délelőtt az Attila-utca 10. szám alatti ház padlásán egy csecsemő holttestére bukkantak. A kis gyermek hullá-ját apró lomok és hulladékok közül, a pad-láson játszó macskák kaparták elő. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a csecsemő még élt, amikor a padlásra került és a rend-őrségnek az a feltevése, hogy a házban lakó egyik cselédleány szülte ezt a gyermeket és így akarta újszülöttjét elpusztítani. A leányt letartóztatták. Kihallgatása most folyik. A nevét a nyomozás érdekében a rendőrség nem adja meg ki.

„GÖRÖNGYÖSEK AZ ÉLET UTJAI”. Szatmárról jelenti tudósítónk: Ma délelőtt a szatmári rendőrség két kis gyermek je-lentkezett azzal, hogy anyjuk két nappal ezelőtt elment hazulról és azóta nem tért vissza. A rendőrség kiszállt a helyszínre és megálla-pította, hogy az eltűnt asszony, Schmutzer Istvánné, távozása előtt bucsulevelet hagyott hátra, amelyet eddig a gyermekek nem talál-tak meg. A bucsulevél így szól: „Isten ve-le-tek, ne keressetek! Csak arra kérlek benne-teket, gyermekeim: imádkozzatok érettem! É-s kívánom, az élet utja ne legyen, göröngyös elöttetek!” — A rendőrség eddig az anya nyo-mára akadni nem tudott.

ELÜTÖTTE AZ AUTÓ A PÉNZÜGY-IGAZGATÓT. Szatmárról jelenti: Merk De-zsö nyugalmazott pénzügyigazgatót tegnap este berenczei Kovács Lajos földbirtokos au-tója elütötte. Az autót a sofőr vezette. A karambol úgy történt, hogy a pénzügyigaz-gató az egyik utca sarkon beszélgetett, ami-kor egy autó hirtelen bekanyarodott és a pénzügyigazgatót a járdáról a kerekek alá sodorta. A rendőri megállapítás szerint a sof-őr hirtelen kanyarodott és kanyarodásában egészen közel került a gyalogjáró széléhez, a melyről a pénzügyigazgatót lesodorta. Merk Dezsőt eszméletlen állapotban a kórházba szállították, ahol az orvosok megállapították, hogy a fején súlyosan megsebesült. Állapota súlyos, de nem veszélyes.

NEM IS OLYAN ROSSZ EZ A MAI VI-LAG. Szatmárról jelenti tudósítónk: Róza Bözsinek, a jelenleg Szatmáron állomásozó szintársulat primadonnájának az öltözőjéből a napokban ellopták a színeszró arany kar-óráját. A színeszrónek éppen jutalomjátéka volt és a közönség ez alkalomból melegen ün-nepelte. Ebben az izgalomban történetet meg, hogy a színeszró, mikor a színpadra ment, elfelejtette az öltöző ajtaját becsukni. Az első felvonás után a színeszró megállapi-totta, hogy, míg a színpadon ünnepelték va-laki bement az öltözőjébe és az asztalon ha-gyott arany karóráját elvitte. Ma délelőtt egy kis leány állított be a színeszró lakására és egy csomagot hozott. Róza Bözső nem tartó-zkodott otthon és így a csomagot személyze-te vette át, akinek a kis leány semmit sem mon-dott, csak átadta a csomagot és elszaladt. A csomagban az arany karóra volt. Úgy lát-szik, a tolvaj megbánta, hogy Szatmár pri-madonnájának fájdalmat és kárt okozott és — meggondolta a dolgot. Még ilyen tolvaj is akad.

BUKARESTI ORVOSI HIR. Doktor Führer Imre, a bécsi Wilhelminen Spital és a budapesti Szent István-kórház volt orvosa, Str. Buzesti 4., Grivita sarok, alatt rendel 9-2 és 4-7, vasárnap délelőtt 10-12-ig, bel-női és nemi betegnek. Szegényeknek szer-dán délután díjmentesen.

Adó kivétel, vagy egzisztenciátörés? Marosvásárhelyről jelenti tudósítónk: Minden sirás, jajgatás és tiltakozás hiá-bavaló. Már nem is tesszük. Csak példá-kat hozunk fel, az áldozatok neveit szed-jük „az adófronton hősi halált haltak” listájára. „J gyermekek”, szegény szá-bómester. Egyetlen helyisége van. Ez a konyha, hálószoba és a műhely is. Új ru-hát már alig csinál, inkább toldoz-fol-doz. Amire ma az embereknek még telik — muszájból. Odakerült az adó kivétel bizottság ítélszéke elé és kirótták rá 68 ezer, azaz hatvanötezer lej évi adót. Ne értse senki félre, ez nem az adóalap, ez maga az adó. Egy másik áldozatnak mellékutcai szatocsüzlete van. Árúkesz-le megér vagy 30 ezer lejt. Az évi adót 100 ezer lejben állapították meg. A Ke-reskedelmi és Iparkamara van kikül-döttje az adó kivétel bizottságban. Joga is van arra, hogy a maga részéről tiltakoz-zék a méltánytalanságok ellen. Joga van, de lehetősége nincs, mert az adóhivatal elfelejtette kinyomtatni az ehhez szüksé-ges előírások tiltakozó íveket. Ha az adó-alany gondol erre is és valahonnan elő tud keríteni ilyen nyomtatványt, úgy a Kereskedelmi és Iparkamara kiküldöttje bejelentheti a maga tiltakozását. Sokat azonban ez sem segít. Most már semmi sem segít. Az adó kivétel bizottságok ret-tentő munkáját most már csak az akaszt-hatja meg, ha az adóalanyok mind el-fogynak. Meghalnak, vagy tönkremennek.

PERZSA-SZÖNYEG KIÁLLITÁS PRAS-SÓBAN. Az ismert Orient szőnyegszövede (Schulhoff Emilné, Oradea), a Kapu utca 17. szám alatt művészi perzsa-szőnyeg és francia goblin kiállítást rendez. Husvéti ocazió, mér-sékelt árakon. Vételkötelezettség nélkül meg-tekinthető. (be)

UJSÁGÍRÓ ÉS TEMESVARI SZO-CIÁLDEMOKRATA VEZÉREK HAR-CA. Tudósítónk jelenti: Weil Árpád ujsá-gíró, a Temesvári Volksblatt szer-kesztője cikket írt, amelyben kíméletle-nül megtámadta Majer József, Gabriel József és Novak Trajan temesvári szo-ciáldemokrata vezéreket, akik az ujsá-gíró szerint látszólag a munkásérdeke-ket képviselik ugyan, de csak azért, hogy ennek a révén ők jól élhessenek. A cikk állítása szerint mindhárom szociálden-mokrata vezér jöletben, sőt szinte fényűzően él, egyikük pedig a várostól lapott tég-léből építtetett magának elegáns földszo-

bás lakást. A megtámadottak sajtópert indítottak az ujságíró ellen. Az ügyben a temesvári törvényszék most hirdette ki az ítéletet s az ujságíró 3000 lej fő és 3000 lej mellékkütbüntetésre ítélte. Ugy az ujságíró, mint a panaszosok felelőzték.

CSIKMEGYE ADATAI AZ ÁLLAM-CSÖDHOZ. Tudósítónk jelenti: A csikmegyei állami és megyei nyugdíjasok nagy része, el-tekintve az elmúlt évi hátrálékoktól, ebben az évben is hónapok óta nem juthatott járandó-ságához. Ebben a helyzetben vannak a hadi-özvegyek, hadirokkantak, állami tanítók, pa-pok, tisztviselők stb. A pénzügyigazgatóság közlése szerint a hadirokkantoknak és hadi-özvegyeknek az elmúlt évről még hat millió lejfel tartozik az állam. Erről az évről két millióval. Az állami és megyei nyugdíjasok múlt évi követelése öt milliót tesz ki. Aztán az állami tanítók, papok, tisztviselők stb. stb.

TEMESVÁRON HALÁIRA-FOJT AZ ADÓ EGY MOZIT. Tudósítónk je-lenti: Mint mindenütt, Temesváron is hallatlan könyörtelenséggel doigznak az adó kivétel bizottságok. Legutóbb a Fő-rum-mozgóra 800 ezer lejes adót vetet-tek ki, ami egyet jelent a népszerű in-tézmény megfojtásával. A mozi igazgató-sága bejelentette, hogy amennyiben nem sikerül illő mérséklést elérnie, előadásait beszünteti.

JÁTSZADOZÁS KÖZBEN A PATAKBA FULT APÁCÁN EGY KISLEÁNY. Megdöb-bentő szerencsétlenség áldozatává lett Apáca községben kedden este Biró György gazda kisleánya, Katica. A négy éves gyermek a megáradt patak partján játszadozott, amikor egy óvatlan pillanatban megcsuszott a síkos parton és a vízbe zuhant. Amire a szerencsét-lenséget észrevették és segítségére siettek, a kisleány már halott volt. A brassói ügyész-ség megindította a vizsgálatot, annak kinyo-mozására, hogy a megdöbbentő haláleset mi-att kit terhel a felelősség.

JELENTŐS GAZDASÁGI TERV FOG-LALKOZTATJA A CSIKMEGYEI KÖZBIR-TOKOSSÁGOK EGY RÉSZÉT. Tudósítónk jelenti: A csikszere dai városi közbirtokosság fontos értekezletre hívta össze a környező fal-vak közbirtokosságait. Ezen az értekezleten a Créditul Technic nevű bukaresti bank aján-lata kerülne megvitatás alá. A nevezett bank ugyanis megvételre ajánlja a közbirtokossá-goknak modernül felszerelt csikszere dai fű-rész- és asztalosüzemét. A gyár éveken ko-resztül dolgozott és rengeteg munkást foglal-koztatott. A bank az üzemet, az épületekért és a tisztviselői lakásokért 3 millió lejt kér, aminek a lefizetésére öt évet kíván megzab-ni. A csikszere dai közbirtokosság vezetőisége úgy gondolja, hogy az üzemet rentábilisan le-hetne tovább vinni, abban az esetben, ha a feldolgozásra kerülő anyagot maguk a tulaj-donos közbirtokosságok adnák. Az előkészí-tett tervezet szerint az a tíz közbirtokosság járulhatna hozzá a vételhez, amelynek Csik-szereдахhoz közel fekszenek az erdői. A meg-vételre irányuló mozgalmat azért is jelentős-nek tartják, mert ez lenne az első komoly lé-pés a közbirtokosságok annyiszor sürgetett tömörüléséhez.

A BÉGABA DOBTA GYERMEKÉT S AZTÁN ELMENÉKÜLT. Temesvárról jelenti tudósítónk: Kedden délelőtt a Bé-ga parton járkálók közül többen szemta-nui voltak, amikor egy magános asszony felemelte a gyermekét, a Béga habjai közé dobta s aztán futva elmenekült. A gyermeket eszméletlen állapotban sike-rült kihuzni a folyóból. A lelketlen ass-zony kézrekerítésére a rendőrség be-vezette a nyomozást, de eddig még ered-ménytelenül. A tanúk közül néhánynak a vallomására a gyanu Weisz Mária pa-ráczji asszony ellen irányult. A rendőrség telefonérdeklődésére a paráczji csend-őrség azt válaszolta, hogy Weisz Mária kedden reggel kisgyermekével együtt Te-mesvárra utazott. Letartóztatására min-den intézkedést megtettek.

HALADÁS ÉS HAGYOMÁNY. A londoniak tudvalevően a tradíciók rab-jai. Olykor-olykor azonban a hagyomány páncélját is áttöri egyik-másik technikai újí-tás. Legújabbban a postánál lehet ezt tapaszt-alni. A levélhordók az esti kézbesítéskor — Londonban esti tíz óráig hordják ki a leveleket — bórövkön kis olajmecest hordtak, hogy annak világánál a levélcíme-ket elolvashassák. Most aztán a levélhordó-kat kis villamoslámpással fogják ellátni, amely igen kevés áramot fogyaszt. Az új lámpának azonban ugyanaz a formája lesz, mint a réginek. Mert fő a tradíció!

Megkezdődött
Megkezdődött

néhai Verzár Sándor

(a Czink és Verzár-cég elhalt beltagja) hagyatékából, testvérei által

örökölt áruknak árusítása.

Az összes női- és férfi divatárucikkek: kosztüm-, ruha- és kabátszövetek, selymek, vásznak, lenárúk, asztalneműek, kötött árúk, harisnyák stb. stb. a legolcsóbb árakon

I. SANDER cégnél

Brassó, Strada Voivodul Mihail (Kolostor-utca) 13. (udvaron).

BRASSO
„Modern Mozgó”
Telefon 518

Szerdán utoljára:

Shanghai Express

Marlene Dietrich, Anna May Wong a főszerepekben.

Uj szenzációs Journál.

HOLNAPTOL visszajön Brassóba

A szent és rajongója

AGNES GÜNTHER regénye után

Wilhelm Dieterle és Lye Deyers-el.

Jön! Német énekes táncos vigoperett Premier!

Hazudj, ha kell!!

Főszerepök: Halmay Tibor, Jenny Jugo, Oskar Karlwalss.

Szünethen fellép:

GROCK II.

a híres zenebohóc, aki 14 hangszeren játszik a közönségnek

Csak ha már késő

Ismerik fel sokan a rendszeres száj- és fogápolás fontosságát. Ne várjon addig, óvja meg fogainak egészségét a frissítő hatású és kellemes aromájú

PEBECO

FOGPASZTA
mindennapi használata által.
PEBECO tisztá, frissen illatozó leheletet és ragyogó fehérséget fogakát eredményez.
Tiszta öntüdobokban Lel 20 és 32
BEIERSDORF & Co. R. R. T.
BRASOV

Amikor Finnország is „nedves” lett

Néhány nappal ezelőtt adtunk hírt arról, hogy Finnország kormánya felfüggesztette az alkoholtilalmat. Ez az intézkedést, mint az alkoholtilalom ügyében megtartott népszavazás eredményét, az egész országban szokatlanul nagy örömmel és lelkesedéssel üdvözlöttek. Az éttermekben és vendéglőkben már előre lefoglalták az asztalokat s a kora reggeli órákban hatalmas tömegek gyülekeztek össze az italmérések előtt. Délután 10 órakor nyithattak csak a vendéglők és kocsimák s akkorra a tömeg — amint képünk is mutatja — annyira megnőtt, hogy lovasrendőröknek kellett a rendet fenntartaniok.

— **HALALOZÁS.** Déváról jelentik: Gróza Ádám nyug. gör. kel. főesperes, dr. Gróza Péter volt miniszter atyja, folyó hó 10-én Bácsiban elhalálozott. A 12-én délután egy órakor végbement temetésére Déváról sokan vonultak ki Bácsiba, ezenkívül testületileg vettek részt a temetésen az Iparkamara, Statul Negustoresce, Ipartestület stb. A köztestületnek örövendő, 74 éves főesperes rövid betegség után halálozott el és a bácsi-i családi sírholtba temették.

— **TIZ MILLIÓ LEJJELEK UJ VASUTI ÜZLETVEZETŐSÉG ÉPÜL TEMESVÁRON.** Temesvárról jelentik: A városi tanács tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy a Lloyd-soron tíz millió lejjelel új székhatat emel, a sokat hanyatott bányási vasuti üzletvezetőségnek. Az építkezési munkálatok állítólag már májusban megkezdődnek.

— **KATONARUHAS BANDITAK FELETT ITÉLKEZETT A MAROSVÁSÁRHELYI TÁBLA.** Tudósítónk jelenti: Az elmúlt nyáron Csikmegye legelűgottabb utvonalaiban heteken keresztül remegésben tartotta az utasokat két vakmerő cigány: *Harubán Tódor* és *Balázs Tódor*. Katonaruhába öltözve és katonai fegyverrel felszerelve állították el az utakat és fosztották ki a védtelen utasokat. A csendőrség hosszas hajszá után végre elfogta és a

törvény kezére szolgáltatva a két utonálló. Harubán két évi börtönt, társa másfél évet kapott. A marosvásárhelyi tábla helyben hagyta az elsőfokú ítéletet.

★ **MAR A GYERMEKKORBAN** kell a Chlorodont fogkrémmel való rendszeres fogápolásra gondolnunk. Tubusa Lei 20.— és Lei 32.— (be)

— **TAN EZ IS A HIDVERÉSHEZ TARTOZIK?** Marosvásárhelyről jelentik: A tavasz még nem hozott igazi virágokat, viszont az utána érzelt fokozott áhítozás felajzolta a művirágok iránti érdeklődést. Ezt az érdeklődést akarta kényeztetni változtatni magának a gyermekeinek egy szegény marosvásárhelyi munkanélküli asszony. Sokszintű művirágai kiállott a napsugárba és kínálta naiv és kissé izléstelen gyártmányait. Volt a virágai között kék, volt sárga, volt fehér és zöld és volt piros is. Tehát a kéken és sárgán kívül volt fehér, zöld és piros virág is. Vagy volt, ha úgy tetszik, zöld-fehérsárga, vagy kék-zöld-sárga, vagy piros-sárga-kék... és így tovább, ahányféle kombinációt csak ki lehet hozni ebből az öt színből. Arra járt egy de-

tektis s kihozott ő is egy kombinációt, Piros-fehér-zöldet. Nem az ártatlan piros-fehér-zöldet, hanem az irreudenta piros-fehér-zöldet. Fehőrdült benne a nemzeti érzékenység és hazafias kölessegtudás. „Jőjjön a rendőrség!” A szegény művirágáros munkanélküli asszony remegve ment. Nem tudta, hogy miért, de ment. A rendőrségen virágelkobzás és jegyzőkönyvvezetés. A jegyzőkönyv szerinti vād: irreudenta izgatás. Oh, te áldott sokszintű tapaszt! Igazi virágokat még nem hoztál, de az első irreudenta vādát, lám, már elhoztad! Légy szíves, töröld színeid listájáról a pirosat. Vagy a fehérét inkább, esetleg a zöldöt, mert ha a pirosat töröld, téged viszont nemzetellenes igazgatás címén helyezhet vād alá a marosvásárhelyi buzgó, de korlátolt detektív. A piros szín ott szerepel a román trikolorban is, azt tehát ne bántsd. Így valahogy te is hozzájárulhatsz ahhoz a „hidverés”-hez, amit olyan sokan ohajtának, de aminek olyan borzasztóan nagy akadályja az hogy a piroson kívül még fehér és zöld színek is vannak a világon s ezt a három színt lehet a magyar nemzeti színeknek megfelelően sorrendben is kombinálni.

— **Elrontott gyomor.** Bélzavarok, emelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József viz használata a sok evés és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

★ **DR. TOTIS BÉLA,** Levelek a fiamhoz. Az ifjúság nemi problémái e alatt írta meg a mai idők legszenzációsabb és legérdekesebb könyvét. Az orvos, az íróművész minden felkészültségével, lebilincselő módon tárja elénk az ifjúság nemi problémáinak legtitkosabb legféltettebb kérdéseit. Szinte kínos őszinteséggel rántja le a leplet azokról a hazug és nap-nap után előforduló problémákról, melyeket szeméremből, szerelemből és felelősségtől való iktózástól, vagy az előítélet elől való félelemből nem merünk egymásnak megmondani. Egy kegyetlen reflektor ez a könyv, mely minden sorával, minden szavával ón magunkba és másokba világít. Egy röntgen apparátus ez a könyv, mely átvilágít a testen, a lelken, az agyon, s mintha egy igazmas filmet néznénk végig, úgy teszi lehetővé, hogy a legkülönbözőbb természetű egyének megismerjük. Ára 95 lej, vidékre portóval 95 lej, utánvétellel 105 lej. — Megrendelhető: Brassói Lapok könyvosztályában. (be)

A B. L. regénye

A PÁRIZSI LEÁNY

Írta: ORBOK ATTILA:

Persze, mit tehetett egyebet Vannayné, mint hogy megcsókolta Suzy arcát, a melyre — s ezt nagy meglepéddel alapította meg, — mostanában nem került festék, legfeljebb egy kis rouge az ajkára.

Lehota, amikor csak szabad ideje engedte, ott csatangolt a kastély körül. — Most már nem ment a nagylévai állomásra a gyorsvonatot bámulni. Sokkal többet jelentett és többet adott neki a nagyvilágból Suzy, az idegen leány, mint az a nagy dohogó, de néma mozdony, a mely egy percre megállt s aztán robogott tovább messze tájakra, észre sem véve csodálóját, a szomorú segédjegyzőt.

Suzy-nek tetszett a segédjegyző nagy, remegő hódolata, gyakran meghívta a kastélyba, sokszor pedig elment vele sétálni. Lehota Afrika néger törzseiről, vagy az alaszakai prémvadászokról mesélt, Suzanne pedig viszonzásul Párizsról beszélt neki színesen, elvenen, s igazán nem tehetett róla, hogy a segédjegyző lelki szemei előtt valami olyanféle kép rajzolódott a „világosság városáról”, mint a keleti mesék Eldorádója, s meg is volt győződve arról, hogy ott minden nő olyan szép, mint a Berczelly kisasszony s elég a Gare de l'Est-en kiszállani a vonatból, hogy az ember egész életére boldoggá legyen... És a Pére Lachaise-temetőben nyugodni nagyobb gyönyörűség mint itt, ebben a piszkos faluban élni. Annyi megvetéssel nyilatkozott Monostorról, hogy Suzy-nek kellett védelmébe vennie: neki minden nap új impressziókat, szenzációkat jelentett a falu s nem bírt betelni, „romantikus” életével. Édesen kacagva mondta Lehotának, hogy úgy érzi magát, mint valami várkisasasszony, akit ugyan egy kicsit elátkoztak... De hát van egy hü trubadurja, akinek a révén mégis csak sok mindent megtud a külvilágról... Amire a segédjegyző nagy zavarba jött és elpirult...

Lehota mindenképpen igyekezett kedveskedni a leánynak s miután a helybeli kisasszonyok egytől-egyig szerették a pletykát, hát a segédjegyző azt hitte, hogy örömet szerez vele Suzanne-nak is, ha a falu s a környék társaságbeli és családi eseményeit „diszkrétén” elmondja. Így tudta meg aztán Suzy, hogy a dohánybevaltó tiszt a főjegyzőék Bőskéjébe szerelmes, de a leány tudni sem akar róla, mert mást szeret... (Hogy kit, azt szerényen elhallgatta Lehota.) Aztán, hogy a postás-kisasszony nem is olyan erőnyes hölgy, ahogy szeretné elhitetni az emberekkel, mert egyszer késő este a kislévai temető mellett látták bujkálni a nagypandosi jegyzővel, aki özvegy ember...

Suzanne-t nem nagyon érdekelték ezek a pletykák, még azok sem, amelyek róla szóltak. Lehota elmondta, hogy az urak nagyon megvoltak botránykozva, hogy fiatal leány létere szállodában lakott Párizsban, persze ő megmagyarázta, hogy az ott mindennapi dolog. Elmesélte a segédjegyző, hogy Kazacsi főszolgabíró mennyire csodálkozott, hogy Vannayné Suzy-t egészen úgy kezeli, mintha a leánya lenne s hogy mily érthetetlen előtte a plébános viselkedése, aki a markában tartja azt a szegény Vannayné és örökösét ültetett a házába, pedig hát az lenne az érdeke, hogy a Vannay vagyomból minél nagyobb rész jusson az egyháznak a plébánia patronája után.

Suzanne unottan hallgatta a kedveskedő fiatalember mende-modait, de egyszer, nem sokkal a plébános uzsonnája után erősen felfigyelt, amikor Lehota elmondta, hogy Mágori átadta a birtokát Laki Jánosnak, a gőzmalomsnak, az aktus után pedig Várdán a Korona-kávéházban óriási mulatót, akkorát, hogy tíz esztendeje nem emlékezett a kis város még egy akkora ricaira. A környék minden lumpja összeverődött azon az éjszakán, két banda húzta nekik, szét is rugták mind a két bőgőt és betörték a tükrö-

ket... Lám Jancsit, a költőt, — vékony dongájú legény, az bizonyos — reggel orvoshoz kellett cipelni, olyan beteg lett a sok italtól, a nyavalyás Harmathy úgy megvadult a szesztől, hogy összepofozkodott a főispáni titkárral, persze nem lett lovagias ügy a dologból, mert mind a ketten részegesek voltak. Csak Kazacsi főbíró ur állta a sarat, reggel nyolckor ő maga hajtott Nagylévára, és kilenckor már tárgyalta a hivatalában, pedig többet ivott, mint akármelyik másik... Hiába, a régi vágású emberek jobban értik a mulatozást, mert hát „az is művészet”. (Amit Suzy nem nagyon bírt felfogni).

Elmondta Laki, hogy a nagy dáridó után Mágori eltűnt a környékről, senki sem tudja, hogy hová ment. Sok mindent beszélnek róla, egyesek azt mondják, hogy teljesen tönkrement és ki fog vándorolni Kanadába, mások szerint csak azért adta el a birtokát, és megy el a környékről, mert megkérte Barlai Izabella kezét és kikoszorúzták...

A völgyben, a sárguló buzatáblák között sétáltak, amikor a segédjegyző Mágoriról beszélt. A leány hosszasan eltiődött, aztán megszólalt, nagy szomorúsággal:

— Furcsa, különös emberek ezek a magyar birtokos urak... Kisleány voltam, amikor még az apám mesélt nekem róluk... A Berczellyekről, nagyapámról... Az egyik nagybátyámról... Sohasem arról szóltak a históriák, hogy valamelyik tönk-

rement s aztán talpra is állt újból... Ha nem mindig arról, hogy vagy belenyugdott a bukásba, vagy pedig golyót röpített a fejébe... Itt van ez a Mágori... — Olyan rokonszenves, friss, kedves, szőke ember, hogy a világ bármely tájékán boldogulna, ha valamihez kezdené... Eddig csak egy foglalkozása volt, úgy látszik, az, hogy Izabellát szerette... Igazán sokra becsülném, ha igaz lenne, hogy kivándorol és dolgozni kezd...

— Azt is mondják, hogy még egészen jól áll... És Sárvár vidékén szerzett valami jó bérletet, amin meggazdagszik... — Bár úgy lenne... Mert azért sajnálnám, ha nem találkoznék többet vele.

Elhallgatott. Észre kellett vennie, hogy Lehota nem pusztán tiszteletből, kiváncsiságból él, vagy a szórakozás kedvéért jár a nyomába. A segédjegyző bizonyos sűrűn sóhajtozott, kissé sápadt és sovány lett, néha úgy elmélázott, hogy észre sem vette, hogy szólt hozzá. Gyanús jelek voltak ezek. Suzy-nek jólesett a beszélgetés, hiszen meglehetősen magán volt hagyatva, kivált amikor kirándult vagy a birtok ügyeiben járt-kelt. A nagyszonyt karosszékhöz kötötte a remény a plébános ur sem járt szívesen sokat Ellenben Lehota fáradhatatlan kísértője szegődött. És boldog volt, ha Suzanne mondta neki, hogy tegyenek egy hosszabb sétát, vagy éppen ránduljanak valamelyik szomszédos faluba.

Folytatása következik.

Astra (Apolló) Mozdó

BRASSO
Telefon 546

Ma szerdán bucsuzik a brassói közönségtől

Petrovics Iván

a világhírű mozisínész,
aki a műsor keretében énekel és konferál.

„3 nap szerelem”

c. mű filmet mutatjuk be.

Főszerepben: **Hans Albers, Käthe Dorsch.**

A Titanic emléke

(h. gy.) Husz éve, hogy a Titanic, ez a nagyszerű hajóóriás, elsüllyedt az Atlanti Óceánon. Úszó jéghegyek temették hullámsírba, másfélezer utassal, közel a new-yorki kikötőhöz. A katasztrófa híre az egész világot megráztta. Ilyenfajta tömegtragédiát ritkán rendez a sötét végtelen. Hogy épp a legnagyobb, a legimpozánsabb, a legerősebb, a legfelkészültebb, a legbiztonságosabb legyen az aldozat s éppen a legutóbbi véletlen által, habok közt sodródó jégsziklák orotmadásától semmisüljön meg! S micsoda elegáns, előkelő, szünpompás, pénztől, vágától, reményektől duzzadó közönséggel pazar szállójában, mintha egy földi paradicsom usznék egyik világrészről a másikba.

A példátlan hajókatasztrófa az emberi indulatok szélsőségeit revelálta a veszedelem végső szakában. A vak és lelketlen önzést, amely a maga élete mentésében nem ismer emberséget, lemondást, áldozatot s a haláltudat pillanatában, amikor előzetben, gyönyörben tobzódó hitetlenek is az égre éneklők zsoltáros imájkát és sorsukkal megbékélve, búcsúznak az élettől.

A Titanic pusztulása minden idők emlékeztetőnek élő forrása. Szenzációnak — petítő vásznak, drámai alkotások számára —, tanulságnak, erkölcsi okulásnak mindenek számára, akik az élet hullámain hanyódnak, bizva a magunk hajójának erősségében. Egyetlen alkotásunk sem lehet elég szilaj, hogy várt, vagy váratlan veszedelmek vitássá ne tegyék a sorsát. Állandó figyelem, gond, örködés, helytállás a feladatunk, hogy idején kikerülhessük a zafló és sodró glecsereket. S a jelen nyomoruságában csak úgy, mint kivételesen ritka örömeiben és gyönyörökben tartunk mértéket, gondolkunk a holnapra, materiális érdekekkel nemesebb, magasabb céljainkra, hivatásunkra.

A Titanic katasztrófájában a legdöbbentesebb, embervoltunkat a legritókáiban kompromittáló az a vad brutális tusa, amelyet a mentőcsónakokért folytattak az utasok. A hajó tisztjei több férfit leltek, mint nőket és gyermekeket! El akarták venni a menekülés jogát. Ime, milyen kevés önzetlenség, kevés áldozatkészség, az önfeláldozásnak milyen elenyésző mértéke mutatkozik a mi hajókon, amikor bajok panna, amikor iskolánkért, kulturánkért, sorsujtót testvéreinkért áldozatot kell hoznunk. Nem is az életünkért, csak annak egy párányát, egy jó szót, kis törődést, néhány fillért, a szeretetnek, emberiségnek, együttérzésnek szerény bizonyosságát. Mindenki a mentőcsónakhoz rohan, a maga bőrre gondol, kivetkőzik az emberformájából, de hiába, ő is elpusztul, mert csak összhang, egyetértés, egyakarát tehet szabaddá, biztossá a szabadulás útját.

Egy hajóóriás, amelyen másfélezer ember elpusztul. Borzalmas szám, rettenetes tragédia. De nem gondoltok rá, hogy a világháborúban hány emberélet, — fiatal, erős, igéretes, szülők, gyermekek, testvérek öröme, reménye, ragaszkodása, közélet, tudomány, haladás osztályosa és oszlopa semmisült meg néhány évtől alatt s mennyi élőhalott szenved és senyved ma is a nyomán, még csak egy mentőcsónak színe sem látható? S hány ember pusztul el háboru nélkül is a mindennapi harcban a kenyérért, a közöny jéghegyeibe ütközve, kilátástalanul és viaszatlanul, zsoltárt énekelve egy földöntúli segítőhöz, mert idelelni már nincs segítség?

Husz év múltán is meg lehet, megdöbben a Titanic tragédiájára, de az igazi tragédiák itt peregnék le előttünk az élet óceánján s ha nincs is évfordulójuk, ezerszer több gondot, figyelmet, áldozatot kell irántuk tanúsítanunk.

A mi árvízujtató testvéreink számára tartunk készenlétben a mentőcsónakokat.

Megmentették az életnek

az öngyilkos Schwartz Imre marosvásárhelyi kereskedőt

Arad, április 13.

Schwartz Imre marosvásárhelyi kereskedő állapotában, aki Aradon öngyilkossági szándékkal leugrott a Fischer Eliza-palota III. emeletéről, ma javulás állott be.

Schwartz Imre bordatörést és belső vérzéseket szenvedett,

amelyek miatt Róth Marcell dr., egyetemi magántanár műtétet hajtott rajta végre. A műtét sikerült és Schwartz Imre állapota jobbra fordult úgy, hogy ha további komplikációk nem állanak be, akkor gyógyulása a súlyos sérülések ellenére is biztosra vehető.

Négyhónapi szünet után megnyílt a berlini tőzsde

Katasztrófálisan lemorzsolódott a Kreuger-részvények árfolyama

Berlin, április 13.

Négyhónapi teljes szünet után tegnap, kedden, megnyílt végre a berlini tőzsde, amelynek hangulatát legérzékenyebben a Kreuger-csoporthoz tartozó vállalatok részvényeinek árfolyamigadozása befolyásolta. A svéd gyufakirály konszernjének papírjai közül

különösen a Svenska-részvények szenvedtek katasztrófális árzuhanást.

Ezek a részvények a tőzsde megnyitására 147 márkás árfolyamon állottak, míg zárásig 8 márkára zuhantak.

Stockholm, április 13.

A svéd főváros pénzügyi köreiben óriási feltűnést keltett az a hír, hogy a Kreuger és Toll gyufatröszt birtokában levő részvényekből mintegy félmillió darab nyomtalanul eltűnt.

Ezzel kapcsolatban olyan verziók terjedtek el, hogy a gyufatröszt részvényeit maga Kreuger Ivar helyezte el svéd és norvég bankokban, amelyek most nem merik nyilvánosságra hozni, hogy a részvények birtokában vannak. Más verziók szerint Kreuger az eltűnt és hiányzó részvénytáblát elzalogosította.

A legtöbb mellék-vonalon még béna a vasúti forgalom

A Székelyföldön és a Szamos völgyén még most is csak átszállással bonyolítják le a közlekedést

Bukarest, április 13.

Tekintettel arra, hogy az árvíz katasztrófa nyomán Erdélyben keletkezett közlekedési zavarokat a vasúti közlekedésnek még nem sikerült az egész vonalon kiküszöbölnie, a közönség tájékoztatására hivatalos jelentést adtak ki arról, hogy milyen állomások között szünetel teljesen a forgalom és hol kell igénybevenni az átszállás eszközeit.

A kiadott hivatalos jelentés szerint teljesen szünetel a forgalom Arad—Ujrad, Lugos—Ilia, Arad—Pecika, Ilvác—Nagysomkut, Marosvásárhely—Gyergyószentmiklós, Dés—Szamosújvár, Dés és Zsibó állomások között.

Átszállással bonyolítják le a forgalmat Sepsiszentgyörgy—Madéfalva, Bodok—Málnás, Balázsfalva—Parajd, Nagybánya és Zsibó állomások között.

Miklós herceg autón hagyta el az országot

Temesvári és Budapesten is időzött párisi útjában

Temesvár, április 13.

Miklós, volt régensherceg, kedden délután fél hat órakor váratlanul Temesvárra érkezett tura-autóján. Érkezése azért volt váratlan, mert

a hatóságokat előre nem értesítették,

a bukaresti jelentések pedig arról szóltak, hogy a herceg repülőgépen hagyja el az országot területét.

Miklós tura-autója a prefektúra előtt állott meg, ahová hamarosan megérkeztek üdvözlő-

sére Furnageanu prefektus, Grofsoareanu polgármester és Gusti rendőrprefektus. A herceg a Sartor-garageban olajat és benzint vett, gumit cserélt, aztán visszatért a prefektúrára, ahol a két prefektus és a polgármester társaságában megünnepelték majd folytatta az útját Arad felé. Usonna közben barátságosan elbeszélgetett. Kijelentette, hogy szeretnie kell, mert

még az éjjel Budapesten akar lenni, ahol majd megpihen és aztán folytatja útját Párisba.

Erdemesebb meghalni, mint élni

Temesvár városa megolcsóbbította a temetkezést

Már 1.500 lejért is pompásan sírba lehet szállni

Temesvár, április 13.

Olcso a halál annak, akinek része van benne. De drága a halál a halott hozzátartozóinak.

A mai nehéz viszonyok között, amikor az embereknek alig telik kenyérre, ruhára és lakásra, sok ezer embernek pedig egyáltalán semmiféle keresete nincsen, rettenetes dolog az, ha a családban valaki meghal. Hoan vegyék elő a hátramaradtakat a temetési költséget? Honnan? Még boldogok azok, akik tagjai valamely temetkezési egyesületnek, a honnan néhány ezer lej kapnak. Mások kölcsönt vesznek föl, adósságot csinálnak, csak hogy megadhatják kedves halottjuknak a végtisztességet.

És a temetés rendezésénél rendszerint a legtakarékosabb ember is pazarló. A szülő halott gyermekének, a gyermek halott szülőjének, a férj és a feleség halott életársának temetésénél nem akar takarékoskodni. Azt akarja, hogy szép koporsója legyen, azt akarja, hogy szemfedője finom legyen, a ravatalozás impozáns volta fejezze ki a gyász mélységes voltát, három pap szentelje be a halottat és hat lovas díszkocsi vigye a temetőbe a koporsót.

A fájdalmas szeretet nem alkuszik, a kegyelet nem spórol, hanem mindent, mindent odaadna a drága halottnak. Hogy aztán később emiatt anyagi bajokba, gondokba merül, arra nem gondol.

Temesvár városa, amely nyugati városok mintájára, monopolként kezeli a temetési ügyet, mindenkor arra törekedett, hogy a hozzátartozók kedves halottjaik eltemetésénél eleget tegyenek a szívi sugallta kegyeletnek, de ne bocsátkozzanak túlnagy költségekbe.

Temesvárott a városi temetkezési pállalat az egész ország területén legolcsóbban végzi a temetéseket.

Kilenc osztályra van a temetéseket, amelyek közül mindenki anyagi erejének megfe-

lőlen válogathat. És nem törekednek arra, hogy a temetkezési vállalat minél többet jövedelmezzen. Ez igazán altruisztikus vállalat, amely éppen, hogy fedezi bevételeiből a fenntartási költségeket.

Kisírt szemű, szegényes ruhájú asszony lép be a vállalat helyiségébe. Előadja, hogy férje meghalt. Kapott a temetési egylettől, a melynek férje tagja volt, nyolcezer lejt, ezt részánja az utolsó lejjel a temetésre. Pacurariu Emil vállalati igazgató, aki éppen jelen van a helyiségben, az asszonyhoz lép:

— Mondja, jó asszony, van magának valami vagyon, vagy biztos keresete?

— Nincsen Kérem. A férjem munkanélküli volt, betegsége sokba került, adósságot kellett csinálni, a lakbérrel is tartozunk.

— Gyermekei vannak?

— Három. A legnagyobb tíz éves.

— És maga most mégis az egész nyolcezer lejt akarja a temetésre kiadni?

— Ezért fizettük keservesen az egylett, hogy legyen temetési költség. A férjem jó ember volt. Megérdemel szép temetést.

— Nézze, a szép temetést megcsináljuk három ezer lejért is. A többi ötezeret tegye el. Legyen magának és gyermekeinek mielőlt élni és az adósságot kifizetni, amíg valahogy elhelyezkedhet és keresetre tesz szert. Iggye el, a férje nem tudna a sírban nyugodni, ha lelkének a mennyországból azt kellene látnia, hogy a gyermekei és felesége éheznek, mert az egyetlen pénzt mind a temetésre költötték el.

És az asszony férje három ezer lejért is szép temetést kapott.

Ez csak egy példa a sok közül.

Most aztán Temesvár városa a Pacurariu Emil temetkezési vállalati igazgató indítványára leszállítja a temetések árát. A legfőbb temetés eddig volt 32.500 lej, most lesz 28.000 lej. Ilyen arányban történik a leszállítás a többi nyolc osztálynál is. A kilencedik

Követeljen kimondottan eredeti Olla-t mely évtizedek óta elismert és vezető minőség!

osztályu temetés 1500 lejbe kerül ezentul. Minthogy azonban nincsen mindenkinek 1500 lej sem, a város felhatalmazta Pacurariu igazgatót, hogy

ugyanazt a temetést, méltánylást érdemlő esetekben saját elbírálása alapján 800 lejért is megrendezhesse.

Ha azonban a hozzátartozóknak még 800 lejük sincsen, ott a temetést ingyen végzik el. Az elmúlt esztendőben 1258 temetés közül 412 volt ingyenes. Ez évben az ingyen-temetések száma több lesz.

Temesvár városa megmutatja, hogy a gyászolók kegyeletes fájdalomából nem szabad hasznot harcolni.

Ifjabb Kubán Endre

2-5 százalékkal csökkentik Magyarországon a köztisztviselői fizetéseket

Budapest, április 13.

A magyar kormány kedden adta ki a közalkalmazottak illetményeinek újabb csökkentéséről szóló rendeletét. Ennek értelmében a korábbi csökkentések fenn-tartásával a kormány újból 2,5 százalékos fizetésredukciót eszközöl a köztisztviselők illetményein.

Lelőtt egy híres sebész egy örült szabósegéd

Bécs, április 13.

Az osztrák főváros egyik forgalmas utcáján Soukup János 51 éves cseh szabósegéd revolverrel

agyonlőtte a világhírű Alexander Gusztáv dr. orvosprofesszort.

A merénylet azonnal elfogták Kihallgatásakor elmondotta, hogy már 1910-ben merényletet követett el az orvostanár ellen, akim azért akart bosszút állani, mert

Alexander műtétet hajtott végre rajta és az orrát eltörzítette.

A zavarosnak látszó szabósegédet egyelőre elmeorvosi intézetbe szállítják, mert az a gyanu ellene, hogy nem lehet épelméjű s a gyilkosságot is beszámíthatatlan pillanatban követte el.

Hálókocsik a III-ad osztályu utasok részére. A CFR vezérigazgatósága a nemzetközi hálókocsitársasággal megállapodást kötött arra vonatkozólag, hogy azon személyvonatok, melyek eddig csak I. és II. osztályu hálókocsival rendelkeztek, ezentul III-ad osztályu hálókocsival is legyenek ellátva. Május 1-ével kísérletképpen a Bukarest—galaci személyvonatokhoz fognak III. osztályu hálókocsit csatolni, de ezt az újítást rövidesen életbeléptetik a következő vonalakon is: Bukarest—Nagyszeben, Bukarest—Nagyvárad, Bukarest—Budapest, Bukarest—Prága és Bukarest—Varsó.

*

Áruk és személypodgyászok feladása megállóhelyeken. A személy és árutarifák IV-ik kiadását olyképpen módosították, hogy ezentul az áruforgalomba be nem vont megállóhelyeken is lehet árukat és személypodgyászokat feladni. Ezen körülményekre a címzett nevét, a rendeltetési helyet, valamint a megállóhely nevét a feladó köteles feljegyezni. Az esedékes szállítási díjakat a rendeltetési helyen kell lefizetni.

Forum Mozdó Brassó

Április 13-án, szerdán

Az én Lipótom

(MEIN LEOPOLD)

100%-os nótát beszélőfilm.

Főszerepben:

Gustav Fröhlich, Max Adalbert, Hermann Thimig, Harald Paulsen, Camilla Spira, Lucie Englisch

Megölte a válság a világ legnagyobb gyémánt-vállalatát is

Megszűnik a legendás hírű De Beers-bányatársulat, amely saját ágyúival háborukat viselt. Bezárták a délafrikai gyémánt-műveket

London, április 13.

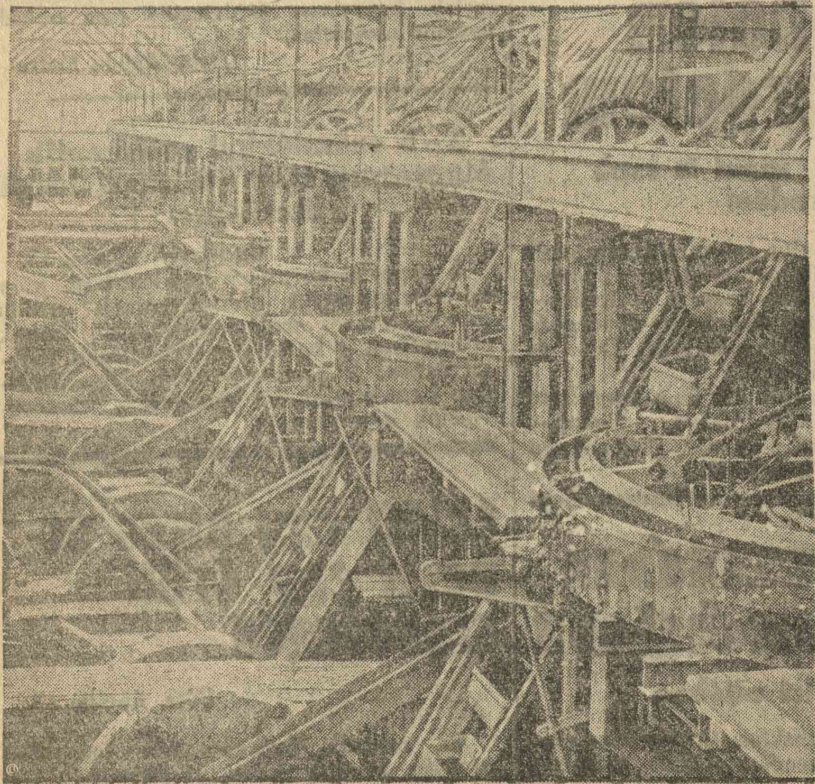
A gazdasági válság nem kímélte meg a gyémántipart sem. A De Beers is bezár. Ez a mondat az európai közönség számára nem mond sokat. Meg kell hát magyarázni, hogy mit jelent.

De Beers Dél-Afrika és egyben a világ legnagyobb gyémántbánya-vállalata.

Ennek a vállalatnak a nevéhez fűződik a délafrikai gyarmatok utolsó félszázadbeli története, egy nagy földrész fellendülése és meggazdagodása.

leges formájukat 1888-ban kapták), Dél-Arikát a gyémántmezők gazdagságával árasztották el, egyébként azonban az ország normális és szociális stabilitásának inkább ártottak, mint használtak. A helyzet csak akkor változott meg, amikor a De Beers megalakult. Kimberleyben a káosz helyébe szervezett ipar lépett.

A De Beers lett az ország vezető hatalma. Szabadon uralkodtak a pénzük segítségével, parlamenti képviselőket támogattak, sőt állítólag nagy pénzeket fizettek a vezető pártok-

A bloemfonteini De Beers-féle gyémántbánya hatalmas üzemének egyik óriási munkahelyisége, a gyémántmosó, amelynek gépei máris munkátlanul állnak és rozsdásodva várják egy jobb gyémántkonjunktúra időszakát.

1870-ben Dél-Afrikának még csak egy keskeny partvonalán volt európai értelemben vett civilizáció. Mindössze egy vasutvonal volt ennek az 50-100 mérföld széles sávnak és ez a vasutvonal sem volt 50 mérföldnél hosszabb. Észak felé Orange és Limpopoig vándoroltak fel a fehér emberek, ettől kezdve azonban már megszűntek az európai stílusú életlehetőségek.

A hetvenes évek elején aztán elkövetkezett az örült hajsz a gyémántbányák felé. Vad káosz volt ez, mindenki harca mindenki ellen.

Néhány év alatt tulprodukción állt be a gyémántokban. Egyes lelőhelyek már nem voltak kifizetődőek. Sok ezer ember vallott kudarcot. Nemcsak maguk a gyémántkutatók, hanem a kontinens déli részének európai lakói is, a kiknek egyetlen reményük a gyémántmezőkben volt, a tönk szélére jutottak.

Ez a hely ez az állapot volt az a keret, amelyben Cecil Rhodes zsenije kibontakozott. Hét esztendőn át, 1881-től 1888-ig küzdött azért, hogy a sok széthúzó érdekből egységes egészet alkosson. Ezt az egységet nevezte el De Beersnek. A nevet egy öreg bur farmer engedte át szívességből, mert az ő földjén voltak a kimberleyi gyémántmezők.

Egységes vezetés alá került az egész gyémántpiac, az árak stabilizálódtak.

Rhodes igen liberális megállapodást kötött De Beersékkel. Mindent megengedett ennek a vállalatnak, csak azt nem, hogy háborút viseljen. Később Bloemfonteinben Rhodes utólag jóvátette ezt a hibáját, amikor szerződést kötött a Chartered Companyval. De Beersék ugyanis tulságosan is éltek azzal az önállósággal, amelyet Rhodes biztosított számukra. Sőt, tovább is mentek:

ágyukat gyártottak és területük védelmére kisebb háborukat is folytattak.

A De Beers művek megalapítása előtt (vég-

Ha butorra van szüksége

ne sajnálja az utat és tekintse meg raktárainkat!

BRASSO
BUKAREST
MAROSVÁSARHELY

SZÉKELY és RÉTI
BUTORGYÁR R. T.

Elfogták a budapesti kokaincsempészek királyát

Lipótmezőről szerezte a recepteket

Budapest, április 13.

Az elmúlt éjszaka a budapesti rendőrfőkapitányság egyik detektívje gyanus alakra lett figyelmes. Követte, majd amikor az ismeretlen férfi a helyzettel tisztába jött és égerutat igyekezett venni,

szabályos hajszja fejlődött ki köztük.

Végül is sikerült a gyanús alakot elfogni. Igazoltatásakor kiderült, hogy a rendőrség igen jó fogást csinált, mert

sikerült elfogni a magyar főváros legveszedelmesebb kokaincsempészt.

A rendőrkézre került kokaincsempészt Sohár Ferencnek hívják, aki nemrég felvétette magát a Lipótmezői elmegyógyintézetbe s ottan egész tömeg kokainreceptet tulajdonított el. A receptek alapján a bódítószereket megszerezte és el is adta nyomban a kokainmámor hódolóinak. A rendőrség meggyőződése szerint Sohár személyében a budapesti kokaincsempészek királyát fogták el.

Nem rendezik a városi ingatlanokat terhelő adósságokat

A kormány a belföldi hitelélet összeroppanásának veszélye miatt állott el az újabb konverziós tervtől

Bukarest, április 13.

Az utóbbi időben sok vita folyt az állami Amortizációs Pénztár hatáskörének kiterjesztéséről. Amint ismeretes, a kormány törvényjavaslatot terjesztett be a képviselőházba, amelyben az Amortizációs Pénztár működését kiterjeszti a magánadósságok rendezésére is. Néhány nappal ezelőtt azonban a kormány eljuttatta ezt a tervet és új tervet lanszírozott, nevezetesen a városi ingatlanokat terhelő jelzálogadósságoknak a rendezéséről.

Amint mértékadó helyről értesülünk, ebből a tervből se lett semmi, mert

a kormány elállott attól, hogy a városi ingatlanok jelzálogadósságát a mezőgazdasági konverzióhoz hasonlóan rendezze.

Az utóbbi időben különösen a fővárosban számtalan tüntetés és intervenció történt, hogy a kormány függessze fel a városi ingatlanok árverezését s nyilván ezeknek az akcióknak volt az eredménye az előbbi terv, amelyről a kormány különböző okok miatt kénytelen volt elállni. Ezek az okok persze elsősorban pénzügyi természetűek, ezenkívül össze függők a belföldi hitelállattal is, amelyre ez az adósságrendezés kihatással volna, különösen, ami a hitelbizalmat illeti.

A jelzáloggal terhelt városi ingatlanok tulajdonosai most újabb nagyarányú akciót indítanak, ennek azonban már alig ha lesz eredménye, mivel a parlament néhány nap múlva bezárul és meg sem lehetne szavazni a szükséges törvényjavaslatot.

Sport

Egy fantasztikus sportkarrier margójára

Brassó, április 13.

Egy lakonikus hangú new-yorki távirat közli, hogy Babe Ruth amerikai profi baseball-játékos évi fizetését 70 ezer dollárra emelték. Ez az összeg leiben kifejezve meghaladja a tizenegyet és fél milliót. A mai munkanélküli és gazdasági nehézségekkel sújtott világban széles körökben méltán kelthet irigységet a legendás Babe Ruth mesés jövedelme, a kinek Ruth kifejezésű neve is széppé változik az arany csillogó fényében.

Vannak sportemberek, akik csodálatos karriereket futnak be. Tünelmenyes technikára tesznek szert adottságuk és kitartó szorgalmuk révén és fantasztikus jövedelmeket vágnak zsebre. Az amerikai távirat által jelzett világhíresség minden bizonnyal igen tehetséges sportember és fölöttébb bizonyos az is, hogy nagyszerű kereskedelmi érzékkel rendelkezik.

A modern rabszolgaságot szimbolizáló szerződéseit, mely végeredményben a világ koronázatlan sportfejedelmei közé emeli, a legpompásabb tapintattal és üzleti érzékkel cirkalmazza alá saját kezűleg, vagy mint az ilyen hírességeknél szo-

kásos, a menedzsere, illetve titkárja által.

Ha meggondoljuk, ez a baseball-játékos tulajdonképpen kismiska a boxolás világbajnokainak árnyékában. Neki egy évi „munkájáért” fizetik a milliókat, míg az ökölvívók lábai elé milliók hullatják ezen összeg sokszorosát tíz-tizenöt perces pofokodásokért.

Nagyon érdekes felfogása van az embereknek a sportról.

Koszorút fonnak az erősnek a homlokára és nagyon nagy tömegeknek ez minden sporttevékenysége. Taposlni az erősnek, amilyen saját maga is vágyakozik lenni. És sárral dobálni meg a gyengébbet, aki elhullott a porondon.

Ugyanazon elvek érvényesülnek itt is mint az élet ezer más megnyilvánulásában. Amíg mások életének szemléletéből merülünk el, elfelejtkezünk magunk elni az életet.

A sportideálok körülrajongása mellett miért nem jut arra is idő, hogy a horpadt mellű tömegek egy kicsit a saját testnevelésüket is előremozdítanak?

Fejes Pál

Török-bolgár turára indul egy kombinált magyar csapat

Budapest, április hó 13.

A profisövetség egy kombinált együttest jelölt ki, mely a magyar színök képviselőiben Bulgáriában és Törökországban fog néhány mérkőzést lebonyolítani.

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI GAGEL KENYÉR

Közgazdaság

Az erdélyi termelés gyászos veszteség-listája

A kiméletlen leépítés sem tudta megmenteni az erdélyi iparvállalatokat

A kormány és a közintézmények súlyosbították az erdélyi ipar helyzetét — Nem sikerült az árleszállítási akció

Beszámoló a gyáripár élet-halál harcáról

Kolozsvár, április 13.

Vasárnap délelőtt ült össze Kolozsváron az erdélyi gyáripárosok közgyűlése, hogy mérleget csináljon az elmúlt gazdasági évről és megállapítsa az új munkaszerződés programját. Ami a mérlegcsinálást illeti, az ezáltal kizáróan a veszteséglista összeállítására fog szorítkozni, amint az a közgyűlés elé kerülő központi jelentésből is kitűnik. Ez a jelentés égbekiáltó vádirat a gazdasági kuruzslás és gyarmati megkülönböztetés ellen, amelyet Erdéllyel szemben a központi kormányhatalom gyakorol.

Az izgalmasan érdekes jelentés, amely egyúttal józan kiméletlenséggel sejteti a nem sok jóval biztató jövőt is, többek között ezeket tartalmazza:

Végszakadatlan önvédelmi harcok

Az 1931-ik év a végső erőmegfeszítésekkel lefolytatott önvédelmi harcoknak szinte véget érni nem akaró, hosszú és nehéz esztendője volt.

Az ipari államok piacainak a román agrártermékek részére való megszervezése az ottani agrárretek ellenállása miatt nem sikerült. Az éber csehszlovák gyáripár részéről megindult tehát a ki-

sérletezés, hogy sok ígérettel, de kevés reális eredménnyel

nem lehetne-e a kisantant közgazdasági frontját végre mégis kiépíteni s ezzel a jugoszláv és román gyáripári termelést egycsapásra lehangeregni.

Ezt az akciót az agráriusok első pillanatban rokonszenvvel fogadták, de a belföldi gyáripár kimutatta, hogy a román mezőgazdasági termékeknek Csehszlovákiába való exportja milyen minimális lehetőséggel bír s így sikerült ezt a román iparra katasztrófálissá válható akciót leszerelni.

Az európai hitelkrach kihatásai

Az év küszöbén a gyáripár kebelén belül testvérharc tört ki.

Azok a régebbi idő óta lappangó ellentétek, amelyek a szabadkereskedelmi verseny alapján álló, valamint a szakmák szerint való üzleti együttműködést követelő gyáripári vezetők között a vámtarifarvizók és a kartellalkulások során már évek óta ki-kütköztek, a Manoilescu-féle ipari kényszerszindikátusi javaslat megvitatásakor a legelkeseredettebb formában csaptak össze,

míg végül is a kolozsvári álláspont kere-

kedett felül és Manoilescu visszavonta az áthidalhatatlan ellentétekbe ütköző kényszerszindikátizálási javaslatot.

Az év első hat hónapjában, mint minden katasztrófa-korszak előtti időben, az új sérelmek egész sorozata szakadt az erdélyi gyáripárra.

A külföldi tőkeérdekeltségek kezdtek kivonni kölcsöneiket és követeléseiket az országból.

Az ezáltal közvetlenül, vagy közvetve, de érzékenyebben érintett erdélyi iparvállalatok hiába fordultak segítségért a bukaresti nagybankokhoz és a Creditul Industrialhoz.

A folyton kimélyülő agrárkatasztrófa következtében beállott belső elszegényedés és a szomszédos államok agrárbevételének folytonos csökkenése miatt elsősorban az erdélyi gyárak veszítették el elhelyezési lehetőségeiket.

Az erdélyi gyárak, amelyek az állami közszállítások nagy előnyeit kevés kivétellel, 12 évi kísérletezés után sem tudták maguknak biztosítani, ezen a téren is hiába kérték a kormány segítségét.

A szakminiszterek a közszállítási rezsimegyelő reformálását szinte hónapról-hónapra megigérték, de tényleges segítséget mind a mai napig nem adtak.

Mi van a munkáshiztosítónál?

Ami az erdélyi gyáripár a kormánytól és a közhatóságoktól kapott, az a közterhek kiméletlen és szinte folytonos emelése volt.

Azon intézmények legtipikusabb képviselője, amelyek saját költségeik redukálása helyett újabb és újabb csúszkákra nehezítő taxák és járulékok felemelésével igyekeztek deficitet mérlegeiket kiegyensúlyozni, a munkáshiztosító pénzlárak ügyei egyre önkényesebben intőző központi pénztár vezérigazgatósága volt.

Ez a munkástanácsosainak vak és kritika nélküli támogatását élvező „administratív szerv” az elmúlt év első felében 16 százalékkal emelte a munkáshiztosítási és 24 százalékkal a balesethiztosítási járulékokat.

Ennek ellenére több pénztárnál nem fizette be rendszeresen a beteg munkásoknak járó táppénzeket és a nyugdíjasok járandóságait sem. A kolozsvári kerület vezetősége megkísérelte ugyan a központi pénztárral és ezzel a munkáshiztosító reorganizálását és e célból a nyilvánosság előtt is javasolta, hogy a tulságosan egyoldalú szempontok szerint összeállított és

hat év óta fel sem frissített öt munkadoból és öt munkásból álló véleményező tanácsnak új tagokkal való felcserélését, a kísérlet azonban egyrészt a vezérigazgatóság, másrészt a helyi-
khez tulságosan ragaszkodó tanácsa-

gok szívós ellenállásán ismételtelen meg-
hiusult.

Ez az oka annak, hogy

a munkáshiztosító berkeiben azóta még nagyobb a pénzügyi anarchia.

A magángazdaságnak és az adóalanyoknak a kincstárral és közintézményekkel vívott súlyos küzdelmek közepette csapott le a múlt nyáron a nagy pénzpiaci pánik, amelynek következményeit az erdélyi ipar csak júliusban, vagyis akkor

Erdély részére nem ad Bukarest semmit

Ezáltal az iparvállalatok helyzete tartóhatatlanná vált és annak szanálására az erdélyi gyáripárosok szövetsége augusztusban akciót indított és egyrészt a Banca Naționala ipari visszleszármazási hiteleinek felemelését, másrészt a rövid lejáratú ipari kölcsönöknek ipari kötvények kibocsátásával hosszú lejáratú kölcsönökké való konvertálását követelte, azonban

számbavehető hitelsegélyt sem a kormánytól, sem a Banca Naționala-tól, illetve a Creditul Industrialtól nem kapott az erdélyi gyáripár.

Az erdélyi iparvállalatok hitelválsága ennek következtében tovább mélyült és a termelés fenntartásának, illetve megmentésének utolsó eszközüll az erdélyi gyárak az ipari termelés általános olcsóbbá

érezte meg teljes erejében, amikor a bukaresti bankok júniusvégi zárata következtében

az erdélyi bankbetétesek nagy tömegei megrohanták az itteni bankokat és pénzüket azonnali kifizetésnek követelésével arra kényszerítették azokat, hogy megkezdjék kiemlévőségeiknek, elsősorban az ipari vállalatoknál maradt kihelyezéseiknek terminus előtti felmondását és kiméletlen behajtását.

Üzemleépítések és elbocsátások

Ennek a ténynek a következménye lett az erdélyi iparnál most már elkerülhetlenné váló leépítés. Október vége felé a legerősebb és legerősebb vállalatok is kénytelenek voltak tisztviselőiket és munkásaikat tömegesen elbocsátani.

A kolozsvári UGIR-körzet álláspontjának számos híve akadt ugyan a régi nagyiparosok körében is, de kötelező határozatáig mégsem tudott eljutni. A nagybankoknak az eladási árak magas tartásából élő kartellszervezetek ismét akcióbá léptek és az olcsóbbítási program lekerült a napi-rendről.

Üzemleépítések és elbocsátások

Ennek a ténynek a következménye lett az erdélyi iparnál most már elkerülhetlenné váló leépítés. Október vége felé a legerősebb és legerősebb vállalatok is kénytelenek voltak tisztviselőiket és munkásaikat tömegesen elbocsátani.

Meg kellett ezt fenniük, mert egy októberi audiencián, amelyen kétségbeesett lépésüket a pénzügyminiszternek bejelentették,

Argetoianutól azt kellett tudomásul venniük, hogy ő a deflációs politikát a legerősebben tovább fogja folytatni, aminek következtében az áruforgalom emelkedéséről egyelőre szó sem lehet.

A tél küszöbén megindult tehát a válság legfájdalmasabb szanálási folyamata, a még dolgozó vállalatok majdnem teljes megállása, amely az év végéig még jobban kimélyült. A legszomorúbb a dologban az, hogy ez

a mérő kalkulációk alapján keresztülvitt kiméletlen leépítési politika sem tudta többé az iparvállalatok túlnyomó többségét megmenteni.

A decemberben leépített agrármoratórium arra kényszerítette a bankokat, hogy még a rezsiköltségeiket is szinte kizárólag az iparvállalatoknál maradt követeléseik bevonásával teremtsék elő és az iparvállalatok leg többje kénytelen volt kényszereladásokat eszközölni és ha ez nem ment, ingatlanait, sőt üzemi és rak-tárépületeit értékesíteni, hogy fizetni tudjon.

Ekkor indította be az UGIR kolozsvári kerülete az általános, tehát az ipari és kereskedelmi tartozásokra is kiterjedő konverzió életbe lépésére vonatkozó akcióját, de azt a problémát, amely pedig életkérdése Erdély gazdasági életének, el akarják halasztani öszre. Csak legyen, aki kibírja addig.

A továbbiak során az erdélyi gyáripár elmúlt évi jelentése azt a konkluziót vonja le, hogy a mai kétségbeesett helyzet ellen fel kell venni a harcot. Ennek a részleteit tárgyalja meg az új munkaprogram, amelynek ismertetésére vissza fogunk térni.

KÖZGYÜLÉSI MEGHÍVÓ. A Brassói Népbank Részvénytársaság 1932. évi április hó 30-án, szombat délután 5 órakor a román elemi iskola rajztermében tartandó XLVIII. évi rendes közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó, a jegyzőkönyv hitelesítő kirendelése. 2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1931. üzleti évről, ezek kapcsán az elmúlt év zárszámadásának: a mérleg, nyereség-vesztés számlának előterjesztése, a veszteség leírására és a felmentvények megadására vonatkozó határozathozatal. 3. Az igazgatóság előterjesztése az alapítói lejárati ügyében. 4. Határozathozatal a bank további ügyvezetéséről. 5. Az alapszabály 3. paragrafusa, a) pontjának és a 38. paragrafus g) pontjának módosítása. 6. Igazgatóság és felügyelőbizottsági tagok választása. 7. Esetleges indítványok, az alapszabály 31. paragrafus J pontja szerint. Ha a közgyűlés nem lesz határozatképes, úgy az alapszabály 30. paragrafusa értelmében a megjelentek számára való tekintet nélkül, 14 nap múlva megtartandó gyűlésen fog dönteni. Ezen elhalasztott gyűlésre újabb meghívó kiküldetni nem fog s így az 1932. május hó 14-én, szombat délután 5 órakor a román elemi iskola rajztermében tartandó közgyűlésre ezután hivatalos meg a t. részvényesek. — Figyelem! Azon tisztelt részvényesek, akik a székhelyen kívül laknak és az alapszabály 7. paragrafus a) pontja értelmében jogaikat a közgyűlésen gyakorolhatni kívánják, úgy kötelesek ez esetben részvényeiket és irásbeli meghatalmazásukat a közgyűlés megtartását megelőző nap déli 12 óráig intézetünk pénztáránál elismervény ellenében letenni. — Mérleg 1931. december 31.: Vagyon: Pénztárkészlet: készpénz és idegen pénz 922.135, bankoknál 1.104.634, 2.026.769. Váltók 95.056.249. Folyószámlák, bankszerű fedezettel 42.377.968. Értékpapírok 1.141.519. Ingatlanok 12.866.665. Leltár 1.850.049. Átmenetiek 809.891. Adósok, különféle fedezettel 3.491.342. Veszteség 6 millió 971.869. Garanciák 331.359. Óvadékok 311.670. Incassók 322.746. 166.592.321. — Tether: Részvénytőke 15.000.000. Tartalékok: rendes tartalék 6.500.000, kétes követelések tartaléka 3.750.310, 9.400.310. Nyugdíjalap 1 millió 679.413. Betétek: könyvecskékre 110.025.017. folyószámlákon 5.497.141, devizákban 1 millió 548.762, 116.870.920. Visszleszármazás: Banca Naționala 11.719.738, más intézeteknél 5 millió 990.148, 17.709.886. Osztalék, fel nem vett 474.481. Hitelezők: 5.457.311. Garanciák 331.359, óvadékok 311.670, Incassók 322.746. 166.592.321. — Brassó, 1931. december 31. — Az igazgatóság. A felügyelőbizottság.

Az Állami Osztályosorsjáték 5 osztályának

80.000 sorsjegye közül — 40.000 feltétlenül nyer.

Az előrelátó ember tehát már az első osztályban megkezdte a játékot, hogy el ne szalassza a nyerés esélyeit, amelyekre egy sorsjegy megvétele által matematikai pontossággal számíthat.

Az első 2450 nyeremény huzása már április 23-án és 24-én lesz.

**Hogyan éljen
a tüdőbajos ember?
Gyógyulás minden
tüdőbetegnek!**

MOST JELENT MEG!

A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása diétás kezeléssel

Irta: **Dr. MÜLLER VILMOS**
kir. tanácsos, főorvos.

A gyakorlatban elért öröndetes eredmények bizonyítják, hogy a legsúlyosabb tuberkulózis megbetegedések bármely formája — még azok az esetek is, hol már minden kezelés csődött mondott — diétás kezelésre hirtelen és tartós javulás, sőt teljes gyógyulással reagáltak. Ez a kis munka értékes orvosi tanácsok és utbaigazítások formájában biztos segítség minden tuberkulózisban szenvedőknek.

Ára 12. — lej.

Utánvét 16 lejjel több. — Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályánál**

Ujítsa meg

lejárt előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és fennakadás nélkül küldhessük.

A kiadóhivatal.

ÖNKÉNTES ÁRVERÉS

A Brassói Népbank Rt. folyó évi április hó 18-án délelőtti 11 órakor az intézet igazgatósági termében árverés alá bocsátja a Stoian-féle csernátfalusi ingatlanát. — Árverési feltételek az intézetnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

HASZONBÉRETI HIRDETÉS

Dálnok községben az özv. Péter Zsigmondné hagyatéki birtoka a hozzá tartozó gazdasági épületekkel és felszerelésekkel együtt az 1932. évre bérbe adatik.

A haszonbérletre vonatkozó ajánlatok legkésőbb 1932. április 20-ig a sepsiszentgyörgyi ref. Székely Mikó-kollégium igazgatóságához nyújtandók be. A bérleti ajánlatokhoz biztosítékképpen a megajánlott bérleti összeg 10 százaléka melléklendő készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

A bérleti feltételek a kollégium igazgatóságánál megtekinthetők.

A ref. Székely Mikó-kollégium előjárósága nevében:

Sfântu-Gheorghe—Sepsiszentgyörgy, 1932. április 9-én.

Csutak Vilmos
igazgató.

Gyümölcsfák stb. leszállított árakon:

Meggyfa, L. és H.	100 drb.	Lei 3500
Vörösrizbke bokrok, 3-4 éves	"	400
Alacsony, vagy bokorrózsa	"	1800
Spárgagyökerek, 3 évesek	"	60
Küpalaku jegénye, 3-4 m. mag.	"	3000
Gömbalaku akác H.	"	5000

Árjegyzék ingyen!

Gazdasági tanintézet faiskolája, Medgyes.

CZELNAI ESZTER:

Cukrászat és Hideg Büfé

301 recepttel, 41 disztési rajzal, ára 140 lej.

Dietás szakácskönyve

377 különféle recept. A nagy alakú 194 oldalas könyv ára 140 lej.

Postai rendelésnek a portó, a pénz előzetes beküldése esetén 10. utánvét 20 lej. Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályánál**.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vasárnap betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Eladó 100 métermázsza jó sarju és széna. Kuttlich Ferenc. Aita-Mare. 17467

Női tavaszi kabát

Lei 520-tól

Férfi öltönyök mérték után prima kivitelben

Rosenberg
Ruhaáruház
BRASSÓ, KAPU-U. 32.

Eladó olcsón két új autóbárongyummi 31x5.25—21. Európa menetjegyirodában. Brassó, Korona szálloda épületében. 17542

Uj kalapot

csinálók régiekből már csekély

80 Lejért

JOFA KALAPGYÁRTÁS
Brassó, Weisz Mihály-u 6

Olcsó kézimunkák nagy választékban. Brassó, Str. Orfanilor 25. E. Pellegrini. 17537

Legolcsóbban

vásárolhatnak

Jaffai narancsot

és citromot úgy helybeli mint vidéki kereskedők

Josef Sattlingernél

Brassó, Hirsch-u 4
Direkt import!
Uiszállítmányérkezett!

Allást keres

Mindenes SZAKÁCSNÓ ur-házhoz ajánlkozik. Cim 17541 szám alatt a brassói kiadóban.

Allást keres érettségizett ur-leány német, magyar, cseh, rutén nyelvet perfekt bírja. Előkelő családhoz társalkodónak, házzvezetőnek vagy nevelőnek elmenne. Gyermekekre Sipsné címén. P. L. Principalele Unite 2. Villa D. Bukarest. 17550

Allást nyer

Jómunkás, fiatal ondaláló kisasszony keresetk. Cim 17538 szám alatt a brassói kiadóban.

Magyar-román, vagy német-román nyelvet bíró fehérneművarrónők jelentkezzenek Kátóna Mártonnének Bukarest, Principalele Unite 2. Villa D. delután 4—5 között. 17549

Varró- és tanulóleányok azonnal felvételnek. Cim 17536 szám alatt a bukaresti kiadóban.

Perfekt varró- és kézilányokat

nőruha és kabát-varráshoz FELVESZÜNK

POPP és BUNESCU

BUKAREST, STR. SEPCAR 4

Jóházból való tanulóleány keresetkét varrodába. Csusz Brassó, Tömös-u. 2. 17547

Lakás

2 csinosan butorozott szoba fürdőszoba használatra olcsón egyenként is kiadó. Brassó, Uzdoda-ucca 9. 17540

Vegyes

Folyó hó 14-ikétől

Brassó—Szentgyörgy

közt a taxi-autó forgalom újra megindul az eddigi rendes járatokkal.

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej, utánvét 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. Dávid György-féle nagy kézi szótár.

Részenként több mint 24 ezer címszót tartalmaz. Román-Magyar rész 80.—II. Magyar-Román rész 80.—a két rész együtt kötet egész vászon kötésben 180.—lej; diszes félbőr kötésben 240.—lej. — Kapható minden könyvkereskedésben. — Kiadta a

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

Nagyobb brassói műszaki vállalat részére kerestetik azonnalra, gyakorlott

gyors- és gépirónő

ki az ország három nyelvét tökéletesen bírja és hozzá van szokva a levelek gyors és tiszta elintézéséhez. Csak elsőrendű és gyakorlott munkacímre reflektálunk. Írásbeli ajánlatok „5000” jellegre a brassói kiadóhivatalba kéretnek.

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálmátának kiadása és értékelés nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évenként 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félévre 28, évenként 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 fél-évre 820, évenként 1600 lej — **Egyes szám ára 5 lej**, Magyarországon 20 fillér.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsóféhérvármegye részére: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.

MEGBÍZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor, Kohn Jenő és Bartalis Ferenc. **Ploeszti:** Grün Simon — **Dés:** Kovács Samu-u. 8. (Oszán Kálmán) — **Kolozsvár:** Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). **Torda-Aranyos, Marostorda- és Kisküküllő-megyékre** kerületi megbízott (Bernát Ernő) Tg-Mureş, Str. Câmpului 8. — **Marosvásárhely:** (Benjamin Árpád), Pista Regele Ferdinand 53 **Nagyvárad:** Strada Constantin 2 (Szabó László) — **Szatmár:** Csokonai-utca 10 (Váradi József). — **Udvarhelymegye és Székelyudvarhely:** Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). — **Szilágysomlyó:** (Heller Ernő). — **Temes, Arad- és Krassószörényvármegyékre:** (Neményi Gábor) Temesvár, IV. Bem-utca 31 — **Torda:** Str. Regele Ferdinand 25. (Dánes József)

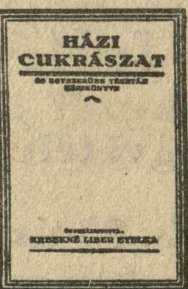
Központi szervezők népszámlálási jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes

BIRI NÉNI SZAKÁCSKÖNYVE

Legújabb bővített kiadása, több száz kitűnő magyar konyhareceptet tartalmaz

Legjobb erdélyi magyar konyha.

254 oldalas könyv ára, kötve 130 lej.

HÁZI CUKRÁSZAT

Elsőrangú tésztafőzőkönyv, többszáz recepttel. Világos és pontos utasítást nyújt az egyszerű túrós csuszától a legfinomabb torták, krémek és parfik készítéséhez. Összeállította Kréké Liber Eteleka. Egyetlen háztartás sem nélkülözheti. Ára 50 lej. Kaphatók minden könyvkereskedésben

Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassó.

Zsába

gyorsan enyhül

Sloan's Liniment bámulatosan gyors hatású. Ha masszírozás nélkül alkalmazzuk a fájó testrészen, a fájdalom eltűnik. Kísérlelje meg Sloan's Liniment-et zsába, rheuma, izom és idegfájdalom minden esetében. Milliók használják. **SLOAN'S LINIMENT** megöli a fájdalmat. Egy üveg ára 75 Lei

Közhasznú Családi Könyvtár

Egy kötet ára 20 lej

K. Beniczky Irma: *Furcsaságok a divat történetéből.* (A divat szélsőségei, elmúlt korok erkölcsi asszonyok, férfiak különös hóbortjai.)

K. Beniczky Irma: *A babonák világából.* (Kártyavetés, Jövendőmondás. Vampyr-hit. Spiritizmus.)

Riecke: *Anyák könyve.* (Hogyan neveljük, hogyan ne neveljük gyermekeinket.)

K. Beniczky Irma: *Illemtan. A leányérzelem világa.* (Leányok tanácsadója az élet döntő kérdéseiben. Utmutató az érzelmek világában.)

K. Beniczky Irma: *A beteg-konyha.* (Ételek és italok legcélszerűbb készítése módja, betegek és lábadozók számára, 220 recepttel.)

Dr. Steiner—Beniczky: *A gyermek testi nevelése.* (Hogy kell egészséges gyermeket nevelni.)

Mathews—Gaál M.: *A boldogulás könyve.* (Szerencse és balszerencse. Az emberekkel való bánásmód. Az életrevalóság. A pénz használata és kára. A pihenés nélkül való munka.)

Dr. Nemes György: *A háztartás kémiaja.* (A hus és konzerválása. Szesz és likőrök Szappan és illatszerek, stb.)

Dr. Wiel—Beniczky: *A diétás konyha.* (Betegek, gyengélkedők ápolásánál nélkülözhetetlen kézikönyv. Receptek, tanácsok szakszerű magyarázatok.)

K. Beniczky Irma: *A mindennapi életből. Élelmiszerek és mérgek.* (A mérgek felismerése a háztartásban. Tápláló és ártalmas növények.)

Vörös Eszter: *Gazdaasszonyok könyve.* (A háztartás, A kertészet. A gazdaság. A baromfityésztés.)

Falke—Beniczky: *A lakás művészete.* (Hogy tehetjük leggyorsabb lakásunkat széppé és otthonossá?)

K. Beniczky Irma: *A mindennapi életből. A konyha tudománya.* (A jó és rossz, a tápláló és ártalmas ételek Vegyészeti a konyhában.)

K. Beniczky Irma: *Az egészség szabályai.* (A betegápolás könyve. A szép otthon. A nő kötelességei. A baromfi udvar.)

Dr. Klenke—Beniczky: *Szépségápolás.* (Miben különbek a nők férfiaknál.)

Dr. Sikor József: *Miben különbek a nők férfiaknál.* (A házasságok könyve. A tökéletes feleség.)

Kalocsai Róza: *A háziasszony könyve.* (Postai megrendeléseket az összeg és 10 lej portó beküldése ellenében azonnal elintézték.)

Brassói Lapok Könyvosztálya

Most már értem a RÁDIÓT

című könyv jelent meg, mely hivatva van az amatőrök nagy táborát bevezetni a rádió technika szépségeibe, élvezetes, világos és szellemes módon. Aki elolvassa ezeket a szellemes párbeszédeteket, az igazán tökéletesen érti a rádiót. A könyvet 245 mesteri egyszerű és humoros rajz kíséri.

Mindenki számára nélkülözhetetlen.

Mindenki számára érthető.

Ára 88.— Lei

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvosztályánál

Brassó, Napu-utca 56—58. az udvarban.